

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

**ΤΜΗΜΑ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΣΜΕΤΟΛΟΓΙΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

**Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΨΙΜΥΘΙΩΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ**

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Καράτση Παναγιώτα

**ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΡΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΤΑΞΑΝ ΤΗΝ
ΕΡΓΑΣΙΑ:**

Στανιογλούδη Νικολέτα Α.Ε.Μ.: 4095 ΕΞΑΜΗΝΟ: Η'

Βαλσαμίδου Μαριάννα Α.Ε.Μ.: 4137 ΕΞΑΜΗΝΟ: Η'

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: 22/8/2016

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2016

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	
SYNOPSIS.....	
Πρόλογος	1
Εισαγωγή	2
1.ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	3
1.1.Ιταλία.....	3
1.2.Αμερική	4
1.3.Ασία.....	6
2.Αρχαία Ελλάδα και προσωπεία	13
2.1.Είδη προσωπειών	15
2.2.Κατασκευή προσωπειών.....	18
2.3.Ρόλος και συμβολισμός.....	19
3.Το Μακιγιάζ με το πέρασμα του χρόνου.....	20
3.1. Δεκαετία '10	20
3.2.Δεκαετία 20'.....	21
3.3.Δεκαετία 30'.....	24
3.4.Δεκαετία 40'.....	27
3.5.Δεκαετία του 50'.....	29
3.6.Δεκαετία 60'.....	32
3.7.Δεκαετία 70'.....	37
3.8. Δεκαετία '80	39
3.9. Δεκαετία '90	43
3.10. 21 ^{ος} αιώνας.....	48
2000-2010.....	49
4.Τα είδη του μακιγιάζ.....	51
4.1.Μακιγιάζ σύμφωνα με την ώρα της ημέρας	51
4.2.Μακιγιάζ σύμφωνα με την εποχή του χρόνου.....	56
4.3.Μακιγιάζ σύμφωνα με την ηλικία	64
4.4.Μακιγιάζ περιστάσεων.....	70
5.Τεχνική προσθετικών υλικών	75
5.1.Τοποθέτηση και αφαίρεση προσθετικών υλικών.....	80

5.2.Εφαρμογή προσθετικών υλικών.....	82
5.3.Οι μάσκες σήμερα	88
5.4. Μακιγιάζ χαρακτήρων	92
5.5.Μακιγιάζ σώματος – <i>Body painting</i>	106
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	112
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	112
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	113
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	114

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Κεφάλαιο 1:

1.1.Εικόνα: Μακιγιάζ αρχαίας Ρωμαίας.....	13
1.2.Εικόνα: Μάσκα Νότιας Αμερικής.....	14
1.3.2.Εικόνα: Μάσκες στο θέατρο “Noh”.....	16
1.3.2.Εικόνα: Μακιγιάζ Γκέισας.....	17
1.3.3.Εικόνα: Λευκή γυναίκα με kajal μακιγιάζ	19
1.3.3.Εικόνα: Ινδή με παραδοσιακό bindi.....	19
1.4.Εικόνα: Απόδοση αρχαίας Ελληνίδας.....	21

Κεφάλαιο 2 :

2.Εικόνα : Αρχαία Ελληνική μάσκα Διονύσου.....	23
2.1.Εικόνα: Πρόσωπα σατυρικού δράματος.....	25
2.1.Εικόνα: Ο Μένανδρος στο εργαστήριο του με προσωπεία της Νέας Κωμωδίας	25
2.1.Εικόνα:Κωμική Μάσκα.....	26
2.3.Εικόνα: Μάσκες αρχαίου θεάτρου.....	28

Κεφάλαιο 3 :

3.1.Εικόνα: Μακιγιάζ της δεκαετίας 10’.....	30
3.2.Εικόνα: Μακιγιάζ της δεκαετίας του 20’.....	32
3.2.Εικόνα: Μακιγιάζ της δεκαετίας του 20’	33
3.3.Εικόνα: Μακιγιάζ της δεκαετίας του 30’.....	34
3.3.Εικόνα: Μακιγιάζ της δεκαετίας του 30’.....	35
3.4.Εικόνα: Μακιγιάζ της δεκαετίας του 40’.....	36

3.4.Εικόνα: Σύγχρονη celebrity Diva Von Teese με μακιγιάζ του 40'	37
3.5.Εικόνα: Μακιγιάζ της δεκαετίας του 50'	38
3.5.Εικόνα: Audrey Hepburn δεκαετίας του 50'	39
3.5.Εικόνα: Μακιγιάζ δεκαετίας του 50'	40
3.5.Εικόνα: Μακιγιάζ δεκαετίας του 50'	41
3.6.Εικόνα: Μακιγιάζ στη δεκαετία του 60'	42
3.6.Εικόνα: Μακιγιάζ στη δεκαετία του 60'	43
3.6.Η Τζένη Καρέζη στη δεκαετία του 60'	44
3.6.Εικόνα: Η Αλίκη Βουγιουκλάκη στη δεκαετία του '60	44
3.6.Εικόνα: Hippie μακιγιάζ	45
3.7.Εικόνα: Μακιγιάζ δεκαετίας του 70'	46
3.7.Εικόνα: Punk μακιγιάζ. Τέλη 70'-αρχές 80'	47
3.7.Εικόνα: Disco μακιγιάζ δεκαετίας του 70'	48
3.8.Εικόνα: Glam punk μακιγιάζ του 80'	49
3.8.Εικόνα: Το διάσημο μακιγιάζ με τον κεραυνό στο πρόσωπο του David Bowe από την Kate Moss και την Lady Gaga	49
3.8.Εικόνα: Gothic μακιγιάζ του 80'	50
3.8.Εικόνα: Disco μακιγιάζ του 80'	51
3.8.Εικόνα: Τάση για φυσικότητα του 80'	51
3.8.Εικόνα: Πολύχρωμο μακιγιάζ του 80'	52
3.9.Εικόνα: Jennifer Aniston. Μακιγιάζ του 90'	53
3.9.Εικόνα: Grunge μακιγιάζ του 90'	54
3.9.Εικόνα: Julia Roberts. Μακιγιάζ του 90'	54
3.9.Εικόνα: Drew Barrymore. Μακιγιάζ του 90'	55
3.9.Εικόνα: Sindy Crawford. Μακιγιάζ του 90'	56

3.10.Εικόνα: Σύγχρονο μακιγιάζ ως είδος τέχνης.....	57
3.10.Εικόνα: Φυσικό (neutral) μακιγιάζ της νέας χιλιετίας με μπρονζέ τόνους. Kim Kardashian.....	58
3.10.Εικόνα: Smokey eyes μακιγιάζ.....	59
Κεφάλαιο 4	
4.1.Εικόνα: Πρωινό μακιγιάζ.....	61
4.1.Εικόνα: Απογευματινό μακιγιάζ.....	62
4.1.Εικόνα: Βραδινό μακιγιάζ.....	64
4.2.Εικόνα: Μακιγιάζ καλοκαιριού.....	65
4.2.Εικόνα: Μακιγιάζ καλοκαιριού.....	66
4.2.Εικόνα: Πρωινό χειμωνιάτικο μακιγιάζ.....	67
4.2.Εικόνα: Βραδινό χειμωνιάτικο μακιγιάζ.....	68
4.2.Εικόνα: Πρωινό ανοιξιάτικο μακιγιάζ.....	69
4.2.Εικόνα: Βραδινό ανοιξιάτικο μακιγιάζ.....	70
4.2.Εικόνα: Πρωινό φθινοπωρινό μακιγιάζ.....	71
4.2.Εικόνα: Βραδινό φθινοπωρινό μακιγιάζ.....	72
4.3.Εικόνα: Μακιγιάζ νεαρής ηλικίας.....	73
4.3.Εικόνα: Μακιγιάζ μέσης ηλικίας.....	75
4.3.Εικόνα: Μακιγιάζ μεγάλης ηλικίας.....	76
4.4.1.Εικόνα: Μακιγιάζ νύφης.....	79
4.4.1.Εικόνα: Μακιγιάζ νύφης.....	81
4.4.2.Εικόνα: Μακιγιάζ σαλονιού.....	82
4.4.2.Εικόνα: Μακιγιάζ πασαρέλας.....	84

Κεφάλαιο 5

5.Εικόνα: Χρήση του derma wax.....	86
5.Εικόνα: Δείγμα ζελατίνης που χρησιμοποιείται στην τεχνική προσθετικών υλικών.....	87
5.Εικόνα: Χρήση λάτεξ την ώρα που εφαρμόζεται στο πρόσωπο.....	88
5.Εικόνα: Αποτέλεσμα χρήσης λάτεξ για μακιγιάζ προσθετικών υλικών.....	88
5.1.Εικόνα: Εφαρμογή προσθετικού μακιγιάζ.....	90
5.2.Εικόνα: Μακιγιάζ ενός μώλωπα.....	92
5.2.Εικόνα: Μακιγιάζ ενός κοψίματος.....	93
5.2.Εικόνα: Μακιγιάζ ενός ράμματος.....	94
5.2.Εικόνα: Μακιγιάζ τραύματος από σφαίρα.....	95
5.2.Εικόνα: Μακιγιάζ από έγκαυμα.....	96
5.2.Εικόνα: Μακιγιάζ από εκδορά.....	97
5.2.Εικόνα:Μακιγιάζ μαύρου δοντιού.....	98
5.2.Εικόνα: Μακιγιάζ αξύριστης όψης.....	99
5.3.Εικόνα: Κατασκευή μάσκας.....	100
5.3.Εικόνα: Μάσκα που μόλις έχει αποκολληθεί από το πρόσωπο.....	101
5.3.Εικόνα: Προσθετικό χαρακτηριστικό από λάτεξ.....	103
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ γήρανσης.....	106
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ γήρανσης.....	106
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ ζόμπι.....	107
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ νεκρού.....	108
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ βρικόλακα.....	109
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ γερασμένης μάγισσας.....	110
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ πράσινης μάγισσας.....	111

5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ σύγχρονης μάγισσας. Η Angelina Jolie στην ταινία Maleficent.....	111
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ κλόουν.....	112
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ λυπημένου κλόουν.....	113
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ λυκανθρώπου.....	114
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ λυκανθρώπου του σήμερα.....	115
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ για χαρακτήρα τέρατος στην τηλεοπτική σειρά Once upon a time.....	116
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ μάγισσας της θάλασσας στην ταινία Ariel.....	116
5.4.Εικόνα: Μακιγιάζ βασίλισσας της καρδιάς στην ταινία Alice in Wonderland	117
5.5.Εικόνα: Μακιγιάζ body painting.....	118
5.5.Εικόνα: Μακιγιάζ body painting.....	119
5.5.Εικόνα: Μακιγιάζ body painting.....	120
5.5.Εικόνα: Μακιγιάζ body painting.....	122
5.5.Εικόνα: Μακιγιάζ body painting.....	124
5.5.Εικόνα: Μακιγιάζ body painting.....	125

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ξεκινώντας από το αρχαίο θέατρο στα διάφορα μέρη του κόσμου όπως την Ιταλία, την Αμερική, την Ασία, ειδικότερα όμως την Ελλάδα και τα πρότυπα ομορφιάς της εποχής εκείνης, συνεχίζουμε με μία ανάλυση στο αρχαίο ελληνικό θέατρο, τα είδη του και τα προσωπεία που τότε πληρούσαν τη θέση του μακιγιάζ, περνώντας έτσι στο μακιγιάζ της κάθε δεκαετίας, αναδεικνύοντας και τις τάσεις της μόδας που επικρατούσε κάθε φορά. Αναλύεται επίσης ο διαχωρισμός που πλέον γίνεται στα διάφορα είδη του όπως το μακιγιάζ σύμφωνα με την ώρα τις ημέρας, το μακιγιάζ σύμφωνα με την εποχή του χρόνου, το μακιγιάζ ηλικίας, το μακιγιάζ περιστάσεων κ.α. Παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο κατασκευάζονται σήμερα οι μάσκες με την τεχνική προσθετικών υλικών και έτσι φτάνουμε λοιπόν στα πρότυπα ομορφιάς του σήμερα που περιλαμβάνουν εξειδικευμένες τεχνικές όπως είναι τα special effects και το body painting στα οποία χρησιμοποιούνται και τα ανάλογα εξειδικευμένα προϊόντα όπως είναι το derma wax, η ζελατίνη, το λάτεξ κ.α.

SYNOPSIS

Starting from the ancient theater in the various parts of the world such as Italy, America, Asia but especially Greece and the beauty standards of the time, we continue with an analysis of the ancient Greek theater and the masks which then was used instead of makeup, passing on to the makeup of each decade, showing the fashion trends prevailing each time. Analyzing the various types of makeup that now exist, such as makeup according to the time of day, the makeup according to the time of year, the makeup for each age, makeup for occasions etc. Showing also the way in which the masks are currently manufactured by the additive techniques so therefore we reach the beauty standards that incorporate specialized techniques such as special effects and body painting in which are used specialized products such as derma wax , gelatin, latex , etc.

Πρόλογος

Η πτυχιακή εργασία αυτή αναλύει την τέχνη του μακιγιάζ. Σκοπός της είναι η περιήγηση στην ιστορία του μακιγιάζ και η παράθεση ενδεικτικών παραδειγμάτων για κάθε εποχή και τάση. Στην ιστορική αυτή αναδρομή θα παρουσιαστούν πληροφορίες για τις διαφορετικές αντιλήψεις περί ομορφιάς σε κάθε εποχή. Θα ξεκινήσει από την αρχαιότητα μέσα από παραδείγματα της αρχαίας Ελλάδας, Ασίας, κ.ά. και θα καταλήξει στην πολυπλοκότητα της τέχνης του μακιγιάζ στη σύγχρονη εποχή, όπου το μακιγιάζ είναι βασικό μέσο της παραγωγής και κατανάλωσης. Για τη διευκόλυνση του αναγνώστη και την κατανόηση κάθε τάσης, αυτή θα ακολουθείται και από ένα ενδεικτικό παράδειγμα μακιγιάζ σε φωτογραφίες. Επίσης, θεωρούμε πως η ιστορική αυτή διαδρομή θα είναι ενδιαφέρουσα για κάθε έναν που ενδιαφέρεται τόσο για θέματα μακιγιάζ όσο και για θέματα αισθητικής και ομορφιάς γενικότερα. Θέλουμε να ευχαριστήσουμε την καθηγήτρια Καράτση Παναγιώτα για την επίβλεψη και τη βοήθεια που μας παρείχε για την ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας μας. Τέλος, εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας στους γονείς μας για την υποστήριξη και βοήθειά τους καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μας.

Εισαγωγή

Στην εργασία αυτή επιχειρείται μια διεξοδική παρουσίαση της ιστορίας του μακιγιάζ. Το μακιγιάζ είναι «μια ειδική αισθητική τέχνη που έχει ως σκοπό με τη βοήθεια διάφορων κοσμητικών προϊόντων, να μεταμορφώνει την όψη του προσώπου, μερικές φορές και του σώματος, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό». Αντίστοιχα, μακιγιέρ καλείται αυτός που θα εφαρμόσει την τεχνική του μακιγιάζ. Σαν όρος το «μακιγιάζ» είναι ξενόγλωσση λέξη. Έχει επικρατήσει χωρίς να μεταφραστεί. Η προέλευσή του είναι από το γαλλικό ρήμα maquiller που έχει τη σημασία «μεταβάλλω», «αλλοιώνω». Στα ελληνικά ο αντίστοιχος όρος για τη λέξη είναι «ψιμυθίωση». Η προέλευσή είναι από το «ψιμύθιο» δηλαδή ο ανθρακικός μόλυβδος. Αυτός χρησιμοποιούταν με τη μορφή λευκής σκόνης στην Αρχαία Ελλάδα με σκοπό τη λεύκανση του δέρματος. Έτσι, κατά αντιστοιχία του όρου ψιμύθιο στη σημερινή εποχή επικράτησε να λέγονται «ψιμύθια» τα έγχρωμα υλικά του μακιγιάζ και μάλιστα αυτά που είναι σε μορφή σκόνης. Ανάλογα ο «ψιμυθιστής» ή «ψιμυθιολόγος» καλείται αυτός που κάνει την τεχνική της ψιμυθίωσης. Στην ιστορική ανασκόπηση που ακολουθεί θα καταδειχθεί ότι παραμένει σταθερή η ανάγκη γυναικών αλλά και ανδρών να ξεχωρίσουν και να αναδείξουν τα θετικά σημεία του προσώπου τους, γεγονός το οποίο οδήγησε στο να εφευρεθεί και να εξελιχθεί το μακιγιάζ μέχρι να έχουμε σήμερα μια βιομηχανία κοσμητικής που υπηρετεί όποιο στυλ επιθυμεί κάποιος να το έχει στη διάθεσή του.

1.ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

1.1.Ιταλία

Οι Ρωμαίοι θαύμασαν και μιμήθηκαν το αρχαίο ελληνικό δράμα. Ήταν φυσικό να θαυμάσουν εξίσου και το χώρο όπου παιζόταν την απλή, όσο και μεγαλειώδη αρχιτεκτονική μορφή του ελληνικού θεάτρου.Ετσι, όχι μόνο διατήρησαν, ανακατασκεύασαν και συμπλήρωσαν όσα θέατρα βρήκαν ήδη στις ελληνικού πολιτισμού χώρες που κατέλαβαν, αλλά κατασκεύασαν και νέα για να καλύψουν όλη την έκταση της απέραντης αυτοκρατορίας τους και ως την τελική της πτώση.Οπως ήταν φυσικό,οι Ρωμαίοι εξέλιξαν το ελληνικό αρχιτεκτόνημα, επιφέροντας με τους αιώνες σημαντικές αλλαγές, οι οποίες όμως ποτέ δεν υπήρξαν τόσο ριζικές ώστε να ανατρέψουν την αρχική αρχιτεκτονική μορφή που ήρθαν να συνεχίσουν.

Η λατινική λέξη, που περιελάμβανε στη σημασία της τα καλλυντικά, τα αρώματα καθώς και τον εξωτερικό καλλωπισμό από τα κοσμήματα ήταν *cultus*. Και είναι φυσικό η έννοια αυτή να αποτελεί το κέντρο του ενδιαφέροντος στη ζωή πολλών γυναικών. Ως πρώτο στρώμα για το μακιγιάζ χρησιμοποιούσαν μια ουσία που την έπαιρναν από τον ιδρώτα του μαλλιού του προβάτου. Για να λευκάνει το πρόσωπο και τα μπράτσα μια γυναίκα χρησιμοποιούσε λευκό μόλυβδο (*cerussa*), κιμωλία ή μήλινο λευκό (*melinum*). Τα μάγουλα και τα χείλη τα βάφανε κόκκινα με τη βοήθεια ώχρας ή λάσπης κρασιού ενώ τα βλέφαρα και την περιοχή γύρω από τα μάτια τα σκιάζανε με στάχτη ή σκόνη αντιμονίου. Ακόμη οι Ρωμαίες κυρίες άσπριζαν τα δόντια τους χρησιμοποιώντας κρέμες με διάφορες ιδιότητες και αγόραζαν αρώματα από την Ανατολή για να μυρίζουν ωραία. Καθημερινά τους φρόντιζαν τα μαλλιά τους διάφοροι κομμωτές όπως επίσης καταφεύγανε και στις υπηρεσίες του αποτριχωτή. Ο οποίος τους άλειφε με αποτριχωτική αλοιφή παρασκευασμένη από ρητίνη και πίσσα ή τους έτριβε με ψίλωθρον, που ήταν ένα φάρμακο που παραγόταν από άσπρο σταφύλι ή τέλος με κάποιο άλλο είδος αλοιφής κατασκευασμένο από κόμη κισσού ή από λίπος γαϊδουριού ή από χολή κατσίκας ή από αίμα αρουραίου ή από σκόνη έχιδνας.

Εικόνα:Μακιγιάζ αρχαίας Ρωμαίας

Οι Ρωμαίοι υιοθέτησαν τη χρήση της μάσκας από τους Έλληνες.Στο Μεσαίωνα η μάσκα χρησιμοποιήθηκε από τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία σε θρησκευτικά «θεατρικά» έργα (αναπαραστάσεις της βίβλου).Οι πρώτες μάσκες Αρλεκίνου ήταν από ξύλο,και μάλλον άγριες,μέχρι που άρχισαν να φτιάχνονται από δέρμα.[1]

1.2.Αμερική

Για τους Ινδιάνους της Βόριας Αμερικής,όπως για τις φυλές της Αφρικής,οι μάσκες ήταν κατοικίες των πνευμάτων.Στη φυλή των Iroquois λειτουργούσε η περίφημη «False Face Society»,τα μνημένα μέλη της οποίας φορούσαν μάσκες με έντονα παραμορφωμένα χαρακτηριστικά σε μυστικιστικές τελετές εξορκισμού των κακών πνευμάτων.Η φυλή των Hopi μόνο, είχε περισσότερες από 150 διαφορετικές μάσκες που κάθε μία αντιπροσώπευε μια θεϊκή οντότητα.

Οι φυλές της Δυτικής Ακτής των ΗΠΑ, του Καναδά και της Αλάσκας προτιμούσαν πιο σύνθετα σχέδια με πολλά και έντονα χρώματα, ενώ οι Εσκιμώοι χρησιμοποιούσαν ξύλινες μάσκες με σουρεαλιστικές απεικονίσεις.

Στο αρχαίο σύστημα της εικονογραφίας στο Μεξικό, οι χαρακτήρες ήταν αλλόκοτες μάσκες που κάθε μία αντιπροσώπευε μια διαφορετική θεότητα. Οι πρώτες μάσκες του Μεξικό ήταν πέτρινες.

Μάσκες υπήρχαν σχεδόν παντού και στη Νότια Αμερική. Νεκρικές, από ξύλο ή χρυσό, στο Περού και στη Κολομβία. Επίπεδες ξύλινες με πολύχρωμα φτερά, στη Βραζιλία. Ενώ στη Βολιβία ακόμα χρησιμοποιούνται τρομακτικές μάσκες βαμμένες σε έντονα χρώματα και διακοσμημένες με καθρέπτες. [1]

Εικόνα: Μάσκα της νότιας Αμερικής

1.3.Ασία

Με το θέατρο Νοh χάνεται η θρησκευτική σημασία της μάσκας και γίνεται εξωτερίκευση των ανθρωπίνων παθών που ο ηθοποιός τα αναδεικνύει παίζοντας με το φως. Η μάσκα υπάρχει σε όλη την κινέζικη ιστορία και ήταν βασικό εργαλείο στο κινέζικο θέατρο. Περισσότερες από εκατό διαφορετικές μάσκες χρησιμοποιούσαν στο Ιαπωνικό θέατρο «Νοh» για να αντιπροσωπεύουν θεούς, δαίμονες, ζώα αλλά και ανθρώπινους χαρακτήρες.

1.3.1.Κίνα

Το κυρίαρχο στοιχείο του κινέζικου θεάτρου είναι ο συμβολισμός. Η θεατρική σκηνή αφήνει στη φαντασία των ηθοποιών και των θεατών να αποκρυπτογραφήσει το χρόνο, τον τόπο αλλά και τα μέσα ώστε να ξετυλιχτεί ο μύθος. Οι κινήσεις, η μίμηση, η φωνή και ο λόγος του ηθοποιού πρέπει να υποδηλώνουν τα πάντα.

Από την αρχαία Κίνα έως τη σύγχρονη εποχή, οι Κινέζοι έχουν ευνοήσει πάντα τις όμορφες και μικροσκοπικές γυναίκες με το ανοιχτόχρωμο δέρμα, τα λαμπερά μάτια και τα λευκά δόντια. Ωστόσο, το πρότυπο για την ομορφιά έχει μετατοπιστεί σε μεγάλο βαθμό στην Κίνα. Σε γενικές γραμμές, το μακιγιάζ και η προσεγμένη εξωτερική εμφάνιση στην αρχαία Κίνα και Ιαπωνία ήταν προνόμια των γυναικών από την υψηλή κοινωνική τάξη. Οι Κινέζες κατασκεύαζαν οι ίδιες και χρησιμοποιούσαν πολλά καλλυντικά για τη φροντίδα και την υγιεινή του προσώπου και του σώματος. Το μακιγιάζ χρησιμοποιούταν στο πρόσωπο έτσι ώστε να εκφράσουν την καθαρότητα και σεμνότητα της γυναίκας. Η σκουροκίτρινη απόχρωση που είχε το δέρμα από τη φύση του μετατρεπόταν σε άσπρη με τη βοήθεια του μακιγιάζ, για να τους δώσουν λάμψη και φωτεινότητα. Στα μάγουλα και στο μέτωπο τοποθετούσαν κόκκινο χρώμα για να φαίνεται το πρόσωπο υγιές. Στα μάτια έβαζαν μαύρο περίγραμμα και τα φρύδια ήταν καλοσχηματισμένα και λεπτά με ανοδική πορεία προς τους κροτάφους. Τα χείλη βάφονταν κοντά και στρογγυλεμένα, ώστε να φαίνονται τρυφερά και ζωντανά. Περιποιούντουσαν επίσης και τα νύχια τους, ενώ στα μαλλιά έκαναν περίτεχνους κότσους που τους σταθεροποιούσαν στην κορυφή του κεφαλιού και τους στόλιζαν με καρφίτσες.

1.3.2. Ιαπωνία

Στην Ιαπωνία, αναπτύχθηκαν θεατρικά είδη, τα οποία είναι υψηλής αισθητικής και τεχνικής. Είναι κωδικοποιημένα δράματα και ο θεατής πρέπει να είναι εξοικειωμένος με τη δομή των θεατρικών αυτών παραστάσεων, για να τα κατανοήσει.. Παραδείγματα αυτών είναι το κουκλοθέατρο Joruri , το Kabuki και το θέατρο Noh.

Εικόνα: Μάσκες στο θέατρο "Noh"

Όσον αφορά την Ιαπωνία, ακόμα και σήμερα το πρώτο που μας έρχεται στο νου όσον αφορά το μακιγιάζ είναι τα κόκκινα χείλη και το λευκό δέρμα. Το μακιγιάζ λοιπόν είχε ως βάση το λευκό και ήταν ένδειξη ομορφιάς των γυναικών αριστοκρατικής προέλευσης. Επίσης, το λευκό πέρασε και στο θέατρο ως καλλιτεχνικό στοιχείο έκφρασης. Όπως και στην Κίνα, οι ηθοποιοί έβαφαν τα πρόσωπά τους, μια πράξη που προερχόταν από αρχαίες τελετές και κατέληξε τυποποιημένη καλλιτεχνική έκφραση. Γνωστό είναι και το μακιγιάζ που έχουν έως και σήμερα οι γκέισες της Ιαπωνίας που στα αρχαία χρόνια ήταν ελεύθερες, μορφωμένες γυναίκες και με ειδικές σπουδές.

Εικόνα:Μακιγιάζ γκέισας

1.3.3.Ινδία

Στην Ινδία, το θέατρο και ο χορός είναι αναπόσπαστα δεμένα. Το Kathakali είναι ένα είδος χοροδράματος εξαιρετικά τυποποιημένο, το οποίο εκτελείται με μουσική συνοδεία στη σκηνή. Είναι μία κλασική μορφή τέχνης, υψηλής αισθητικής αξίας, η οποία προστατεύεται από την Unesco, ως μνημείο κληρονομιάς της ανθρωπότητας. Η συναρπαστική σκηνική του παρουσία οφείλεται στο μακιγιάζ των ηθοποιών, στα κοστούμια και στις προκαθορισμένες κινήσεις του σώματος. Το πιο καθηλωτικό στοιχείο του θεάτρου Kathakali είναι τα κοστούμια και το μακιγιάζ, τα οποία αντιπροσωπεύουν βασικούς χαρακτήρες. Οι ηθοποιοί ξαπλώνουν με την πλάτη οριζόντια, ενώ οι ειδικοί του μακιγιάζ σχεδιάζουν και κατασκευάζουν τις μάσκες – μακιγιάζ στο πρόσωπό τους. Η σύνθεση διαρκεί 3-4 ώρες, ανάλογα με την πολυπλοκότητα του χαρακτήρα και ολοκληρώνεται σταδιακά.

Στην Ινδία μια μορφή μακιγιάζ για τα μάτια είναι γνωστό ως kajal, το οποίο ήταν δημοφιλές από τους αρχαίους χρόνους. Πρόκειται ουσιαστικά για kohl μακιγιάζ. Στόχο έχει να ενισχύσει το μάτι, εφαρμόζοντάς το στην εσωτερική γραμμή του ματιού, στις βλεφαρίδες και στην εξωτερική γωνία του ματιού. Αυτό το kajal είναι κατασκευασμένο από μία μαύρη σκόνη που λαμβάνεται από μια ειδική ρίζα και τα φύλλα που ανήκουν σε ένα φυτό, το οποίο πρέπει να είναι αποξηραμένο και θα πρέπει να εφαρμοστεί με ένα ραβδί. Ειδικές πολύχρωμες σκόνες υπάρχουν στις αγορές, καθώς και στα καταστήματα ελαίων για τα μαλλιά.

Bindi

Το παραδοσιακό κόκκινο μικρό σημείο, που ονομάζεται «tica» «bindi» ή «bindu» που σημαίνει «σταγόνα» το οποίο πολλές ινδές γυναίκες φορούν πάνω από το μέτωπο τους είναι ένα άλλο διακοσμητικό στοιχείο που χρησιμοποιείται παραδοσιακά από τους Ινδούς. Το «bindu» δημιουργήθηκε για να δείξει τις μη χήρες αλλά τελικά θα χρησιμοποιηθεί τόσο από παντρεμένες όσο και από ανύπαντρες γυναίκες. Εφαρμόζεται στο κέντρο του μετώπου ανάμεσα στα φρύδια, στην περιοχή του λεγόμενου «τρίτου ματιού» σύμφωνα με τις αρχαίες παραδόσεις. Το παραδοσιακό bindi είναι κόκκινου χρώματος. Ωστόσο, μπορούμε να βρούμε σχεδόν κάθε χρώμα καθώς και κομμάτι κοσμήματος ή ένα απλό σημάδι.[1]

Εικόνα:Λευκή γυναίκα με kajal μακιγιάζ

Εικόνα:Ινδή με παραδοσιακό bindi

1.4.Ελλάδα

Οι ρίζες του θεάτρου φτάνουν πολύ πίσω στο παρελθόν, στις θρησκευτικές τελετουργίες των πρώτων κοινωνιών. Σε όλη την πορεία της ιστορίας της ανθρωπότητας, συναντάει κανείς ίχνη από τραγούδια και χορούς προς τιμή ενός θεού, καθώς και μια απεικόνιση της γέννησης του θεού, του θανάτου του και της ανάστασης του, ακόμη και σήμερα, συναντάμε ανάλογες τελετές σε λαούς που βρίσκονται σε πρωτόγονη κατάσταση.

Για το θέατρο όμως, με τον τρόπο που το γνωρίζουμε σήμερα, είναι απαραίτητα τρία στοιχεία:

- α. Ηθοποιοί που μιλούν ή τραγουδούν ανεξάρτητα από το αρχικό σώμα του χορού.
- β. Ένα στοιχείο σύγκρουσης μεταφερόμενο στο διάλογο.
- γ. Ένα κοινό που συμμετέχει συναισθηματικά στη δράση, χωρίς όμως να παίρνει μέρος σ' αυτήν.

Χωρίς τα βασικά αυτά στοιχεία μπορεί να υπάρξει θρησκευτική ή κοινωνική τελετή,όχι όμως θέατρο. Από την αρχαία Ελληνική αγγειογραφία που απεικονίζει θεατρικές σκηνές έχουμε πληροφορίες ότι οι ηθοποιοί της τραγωδίας φορούσαν περίτεχνα μακριά ρούχα, συχνά έντονα χρωματισμένα και βαριά διακοσμημένα και ψηλά παπούτσια. Αργότερα, τα ρούχα τους γεμίζονταν και το ανάστημα των ηθοποιών αυξήθηκε εξαιτίας ενός καλύμματος στο κεφάλι και μιας προσθήκης από χοντρές σόλες στα παπούτσια. Στα πλατιά υπαίθρια θέατρα της εποχής εκείνης, τα κοστούμια αυτά έδιναν στους ηθοποιούς μια επιβλητική ανωτερότητα, που ταίριαζε στους χαρακτήρες που ερμήνευαν και ανύψωνε τη σκηνική τους παρουσία. Το πιο σημαντικό στοιχείο στα κοστούμια ήταν η μάσκα, που λέγεται ότι υπήρξε επινόηση του Θέσπη. Κατασκευασμένη απο λεπτό ξύλο, φελλό ή λινό, έδινε τη δυνατότητα στους τρεις ηθοποιούς της τραγωδίας να παίζουν αρκετούς ο καθένας. Εξάλλου, σ' ένα θέατρο αποτελούμενο αποκλειστικά από άντρες ηθοποιούς, η μάσκα έδινε τη δυνατότητα να ερμηνεύονται και οι γυναικείοι ρόλοι. Η κάθε μάσκα δήλωνε όχι μονάχα την ηλικία, την κατάσταση και το φύλο του χαρακτήρα, αλλά και το κυρίαρχο συναίσθημα που τον κατείχε τον τρόπο, την οργή, το μίσος, την απελπισία.[10]

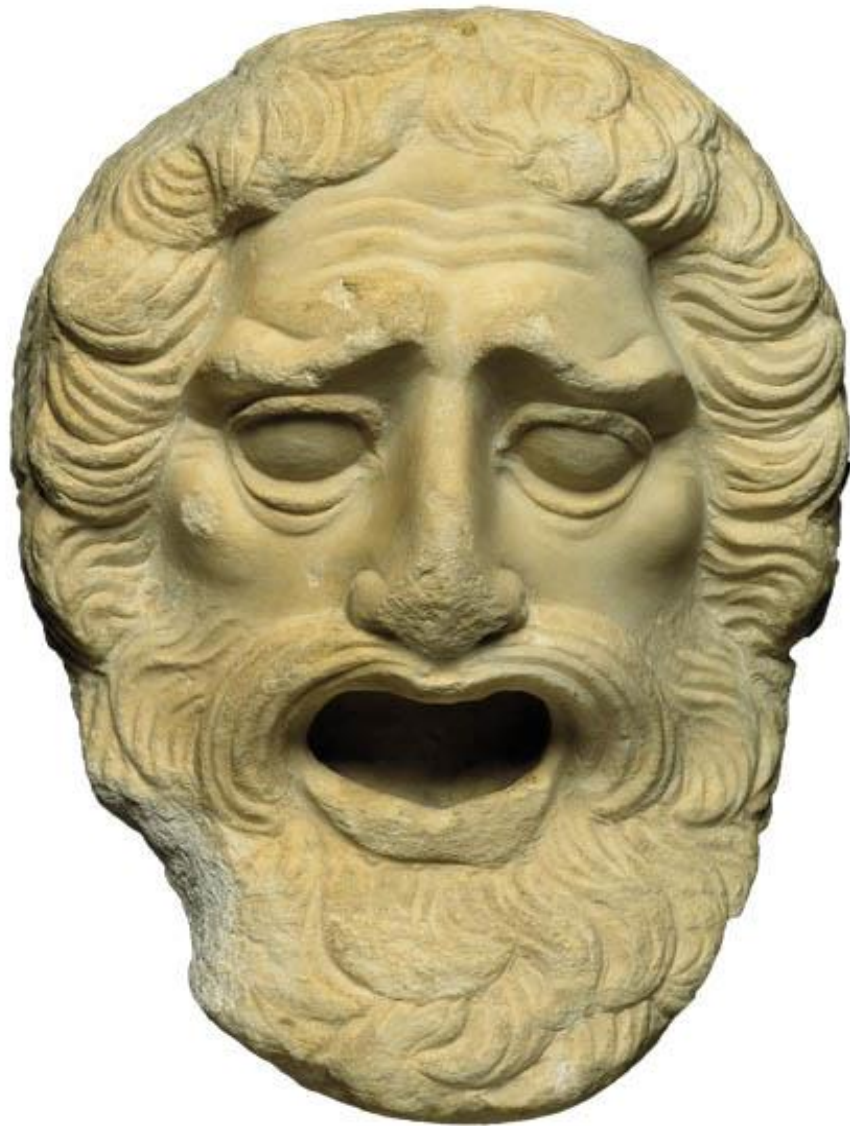
Στην αρχαία Ελλάδα βρίσκουμε εκτός από τις μάσκες και το μακιγιάζ και περίτεχνες μεθόδους χτενίσματος, βαφής μαλλιών, νυχιών και γενικότερης κοσμητικής φροντίδας. Οι λέξεις που θα χρησιμοποιούσαμε λοιπόν για την έκφραση του μακιγιάζ και της συνολικής εμφάνισης των αρχαίων Ελληνίδων είναι ισορροπία και λεπτότητα. Η άποψη των αρχαίων Ελλήνων είναι ότι τα καλλυντικά κατασκευάστηκαν πρώτη φορά από τη θεά Αφροδίτη και διαδόθηκαν από την Ωραία Ελένη .[2]

Εικόνα: Απόδοση αρχαίας Ελληνίδας

2. Αρχαία Ελλάδα και προσωπεία

Ξεκινώντας από τις αρχές της θεατρικής έκφρασης, οι μάσκες φορέθηκαν και στα 3 είδη του ελληνικού θεάτρου: την τραγωδία, την κωμωδία και το σατυρικό δράμα. Και στα τρία αυτά δραματικά είδη οι υποκριτές αλλά και τα μέλη του χορού φορούσαν μάσκες. Γνωρίζουμε από παραστάσεις μελανόμορφων αγγείων ότι τιμούσαν τον θεό Διόνυσο με τη μορφή μάσκας που ήταν καρφωμένη σε πάσαλο, όπως διαπιστώνουμε από τις παραστάσεις των αγγείων που τα θέματα τους σχετίζονται με τα Λήνια. Όσον αφορά τη μάσκα στο θεατρικό έργο, ο Θέσπης έχριε απλώς το πρόσωπό του είτε με ψιμύθια είτε με τρύγα. Αργότερα χρησιμοποίησε μια απλή υφασμάτινη μάσκα. Διότι ως υποκριτής ήταν υποχρεωμένος να υποδυθεί διαδοχικά αρκετούς ρόλους. Αν λάβουμε υπόψη μας ότι η τραγωδία δεν παρίστανε άτομα αλλά ήταν απαραίτητη μια έκφραση που θα τόνιζε τα τυπικά γνωρίσματα ενός σκηνικού προσώπου. Από αυτή την άποψη δεν είναι καθόλου περίεργο το γεγονός ότι το θέατρο δανείστηκε και βελτίωσε τη μάσκα, που αρχικά προορίζονταν για την λατρεία. Με το πέρασμα του χρόνου η εξέλιξη του δράματος και της υποκριτικής τέχνης, η μάσκα παρά τις συντηρητικές τάσεις που διακρίνουν το αρχαίο ελληνικό δράμα θα μπορούσε κάποια στιγμή να παραμεριστεί. Κάτι τέτοιο όμως δεν έγινε, και μπορούμε με κάποια βεβαιότητα να εντοπίσουμε το λόγο: με τη βαθμιαία επέκταση του θεάτρου και κυρίως με τη δημιουργία του προσκηνίου οι οπτικές συνθήκες γίνονταν όλο και πιο δύσκολες. Τότε οι μάσκες αποδείχτηκαν απαραίτητες, γιατί βελτίωναν τις οπτικές συνθήκες. Έτσι οι μάσκες απέκτησαν τη φοβερή τους όψη. [10]

Εικόνα: Αρχαία Ελληνική μάσκα Διονύσου

2.1.Είδη προσωπείων

Οι μάσκες χωρίζονται σε δύο κατηγορίες,σε αυτές της κωμωδίας και αυτές τραγωδίας. Συνήθως οι μάσκες ήταν μεγαλύτερες του κανονικού, ακόμη και σε τεράστιες διαστάσεις για να μπορεί να καταλάβει τον ρόλο ακόμα και κάποιος που βρισκόταν στην τελευταία θέση του θεάτρου. Οι αντρικές μάσκες ήταν περισσότερο σκουρόχρωμες, ενώ οι γυναικείες περισσότερο ανοιχτόχρωμες. Τα κυριότερα χαρακτηριστικά είναι η κόμμωση και το χρώμα των μαλλιών, η ύπαρξη γενειάδας και το χρώμα του προσώπου, καθώς και η μορφή και η μιμητική έκφραση κυρίως των φρυδιών και της περιοχής του στόματος.

Ξαφνικές αλλαγές στη διάθεση ή έντονα συναισθηματικά ξεσπάσματα πρέπει να αναδεικνύουν με σαφήνεια το χάσμα ανάμεσα στην ακίνητη έκφραση της μάσκας και την αναμενόμενη ζωηρή έκφραση του προσώπου.Γι' αυτό ο ηθοποιός κατέφευγε σε ανάλογες ζωηρές χειρονομίες αποστρέφοντας ή καλύπτοντας το πρόσωπο του. Η κάλυψη του προσώπου βοηθούσε ιδιαίτερα για την παράσταση συναισθημάτων, όπως πόνος, θλίψη ή ντροπή. Αυτή η χειρονομία φανέρωνε κυρίως το κλάμα που διαφορετικά δεν θα μπορούσε να γίνει αντιληπτό. Πρόσωπα που κατά τη διάρκεια του έργου έχαναν το φώς τους χρειάζονταν δύο διαφορετικές μάσκες. Η κατασκευή μιας ιδιαίτερης μάσκας που τα δυο μισά της παριστάνουν διαφορετικά πρόσωπα είναι ανακάλυψη των μετακλασικών χρόνων. Το μακρόστενο προσκήνιο έδινε στον ηθοποιό τη δυνατότητα να παίζει ολόκληρες σκηνές έχοντας στραμμένη προς τους θεατές μόνο τη μια πλευρά της μάσκας. Αν έπρεπε να αλλάζει έκφραση αρκούσε να κάνει γρήγορα μια απλή μεταβολή. Γενικά όμως οι ποιητές στηρίζονταν κυρίως στη φαντασία του θεατή και όχι στη ρεαλιστική παράσταση γιατί η συχνή αλλαγή προσωπείων θα ισοδυναμούσε περίπου με την κατάργησή τους.[2]

Τα είδη μάσκας:

Σατυρική μάσκα: Οι υποκριτές του σατυρικού δράματος φορούσαν τις μάσκες της τραγωδίας, η μορφή των οποίων αποτελούνταν από πλακουτσωτή μύτη, αυτιά αλόγου,αχτένιστα μαλλιά και κοκκινωπό πρόσωπο.

Εικόνα: Πρόσωπα σατυρικού δράματος

Κωμική μάσκα: Οι αρχαιότερες κωμικές μάσκες αποτελούνται από λίγα μορφολογικά στοιχεία και διακρίνονται για τα ασύμμετρα χαρακτηριστικά τους, κυρίως το πλατύ στόμα, που τους προδίδει έκφραση σαρκασμού. Ωστόσο μπορούσαν να εκφράσουν αντίθετα συναισθήματα: γέλιο και κλάμα, οργή και συγκατάβαση. Τα συμφραζόμενα και οι χειρονομίες δίλωναν με σαφήνεια το επιδιωκόμενο νόημα.

Εικόνα: Ο Μένανδρος στο εργαστήριο του με προσωπεία της Νέας Κωμωδίας

Σημαντικό είναι το γεγονός ότι η κωμωδία, τόσο στην αρχαιότητα, όσο και στη σύγχρονη εποχή, έχει κοινό περιεχόμενο. Οι κωμωδιογράφοι, τότε και τώρα αντλούν το υλικό τους από τα επίκαιρα γεγονότα, μέσα από την καθημερινότητα, την κοινωνία, τον κόσμο του πνεύματος και κυρίως από την πολιτική ζωή. Το γεγονός αυτό δέσμευε τον κατασκευαστή προσωπείων από τη μια να κρατήσει ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά των προσώπων, από την άλλη δεν είχε τη δυνατότητα να αποδώσει τις ιδιαιτερότητες που επέβαλε η μόδα της εποχής στην κόμμωση των μαλλιών και στο σχήμα της γενειάδας.

Εικόνα:Κωμική μάσκα

Τραγική μάσκα: Η τραγική μάσκα μεταβάλλεται σχεδόν απαρατήρητα. Η έκφραση εκδηλώνει μεγαλύτερο πάθος και ταραχή και κυρίως μεγαλώνει το άνοιγμα του στόματος. Περίπου την εποχή του Λυκούργου αρχίζει τελικά να διαμορφώνεται ένας τύπος τραγικής μάσκας με μαζεμένα μαλλιά ψηλά πάνω από το μέτωπο, σε σχήμα τόξου. Ο τύπος αυτός καθόρισε για μεγάλο διάστημα τις μεταγενέστερες αντιλήψεις για τις αρχαίες μάσκες. Αυτές οι μάσκες από την μία προσδίδουν στους υποκριτές κύρος, αφού τους μετατρέπουν σε ήρωες και από την άλλη δημιουργούν την εντύπωση ενός απολιθωμένου τρόμου.

2.2.Κατασκευή προσωπείων

Οι θεατρικές μάσκες κατασκευάζονταν από λινό ύφασμα ενισχυμένο με γύψο ή αλευρόκολλα και έπειτα το έβαφαν. Το προσωπείο κάλυπτε ολόκληρο το κεφάλι, σαν ένα κράνος, και στερεώνονταν κάτω από το σαγόνι με ταινίες ή δερμάτινους ιμάντες. Το γεγονός ότι δεν διατηρήθηκε καμία μάσκα από εκείνη την εποχή οφείλεται στα εύθραυστα υλικά που χρησιμοποιούνταν. Στην αρχή τα πρόσωπα ήταν περιορισμένα. Στην συνέχεια όμως αναπτύχθηκε μια πραγματική χειροτεχνία κατασκευής προσωπείων, διαφορετική για τα φύλλα, τα τραγικά και κωμικά πρόσωπα, ακόμα και ζώα όπου τα χαρακτηριστικά του προσώπου εξαφανίζονται. Τον 2^ο αιώνα ο Ιούλιος Πολυδέκης παραδίδει 28 τύπους τραγωδίας, 44 κωμωδίας και 4 σατυρικού δράματος. Μεταγενέστερα είναι τα διακοσμητικά προσωπεία από μάρμαρο, πηλό και μέταλλο, καθώς και όσα παριστάνονται σε τοιχογραφίες και μωσαϊκά.

Πιο συγκεκριμένα η πρώτη μάσκα φτιάχτηκε πριν 2.500 χρόνια πάνω στο πρόσωπο του ηθοποιού. Αρχικά αλείφθηκε λάδι πάνω στο πρόσωπο του ηθοποιού, έπειτα τοποθετήθηκαν λεπτές λωρίδες από βαμβακερό ύφασμα και τυλίγοντάς τις γύρω από το πρόσωπο καλύφθηκε ολόκληρο εκτός τα ρουθούνια και το στόμα. Το ίδιο επαναλαμβανόταν αρκετές φορές. Αργότερα κόβονταν οι λωρίδες που βρίσκονταν πίσω από το κεφάλι και συγκρατούσαν τη μάσκα και έπειτα σχηματίζονταν τα χαρακτηριστικά του προσώπου. Στο τέλος έμπαινε ένα λεπτό στρώμα κόλλας και όταν αυτό στέγνωνε, η μάσκα βαφόταν. Υπήρχαν όμως και μάσκες που φτιάχνονταν από ξύλο, φελλό, λεπτό μέταλλο ή δέρμα.

Σημαντικό είναι και το μικρό βάρος των προσωπείων λόγω της κατασκευής τους, η οποία απαιτούσε λεπτή τεχνική. Ο κατασκευαστής έφτιαχνε με μεγάλη προσοχή τα κοστούμια, τις μάσκες και τα σκεύη της παράστασης. Εκτός των άλλων, θα έπρεπε να έχει στον νου του ότι οι κατασκευές του θα έπρεπε να είναι αρκετά γερές για να αντέχουν στις αλλαγές, που μερικές φορές γίνονταν με μεγάλη ταχύτητα, καθώς οι υποκριτές σε έναν έργο υποδύονταν περισσότερους από έναν ρόλο. [2]

2.3.Ρόλος και συμβολισμός

Στο θέατρο με τη χρήση της μάσκας κρύβεται το πρόσωπο πίσω από ένα αντικείμενο, αυτό μπορεί να είναι ξύλο, δέρμα, χαρτί και γίνεται προσπάθεια να δημιουργήσουμε κάτι «ζωντανό». Έτσι το μόνο όργανο έκφρασης που παραμένει είναι το σώμα, ενώ το πρόσωπο χάνεται. Η μάσκα δημιουργεί μία νέα ταυτότητα σε αυτόν που τη φοράει. Ο θεατής, αδυνατεί να εξακριβώσει την ανθρώπινη ταυτότητα, αποπροσανατολίζεται και τείνει να «υιοθετεί» την συναισθηματική φόρτιση που λαμβάνει από τα χαρακτηριστικά της μάσκας.[2]

Εικόνα:Μάσκες αρχαίου θεάτρου

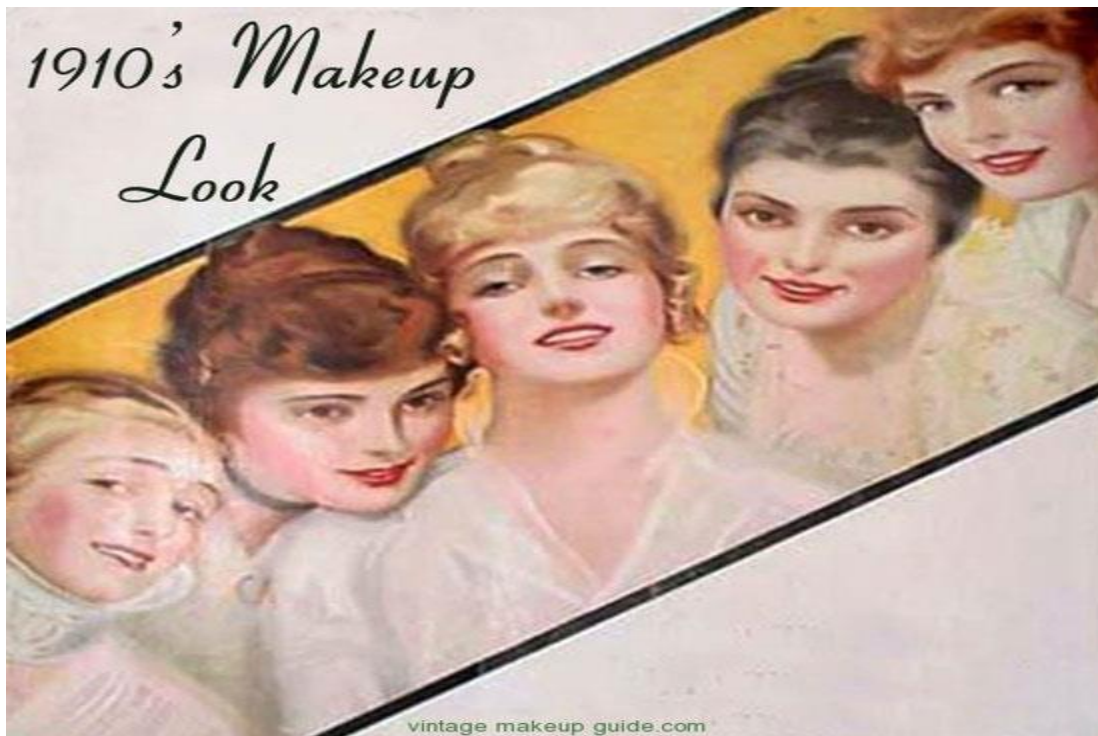
3. Το Μακιγιάζ με το πέρασμα του χρόνου

Πριν τη δεκαετία του '20 το να φοράει μια γυναίκα μακιγιάζ μπορεί να ήταν επικίνδυνο, καθώς περιείχε χημικές ουσίες, όπως ο μόλυβδος, το θείο και ο υδράργυρος. Πέρα από τους κινδύνους για την υγεία, δεν ήταν ηθικό για τα κορίτσια να φορούν μακιγιάζ. Όσες φορούσαν χλωμά και απαλά χρώματα κρύβονταν από τους πατέρες τους και τους συζύγους που τις αποδοκίμαζαν. Οι γυναίκες που φοβόντουσαν τις συνέπειες του να φοράνε μακιγιάζ συχνά τσιμπούσαν έντονα τα μάγουλα και τα χείλη τους για να τους δώσει το χρώμα. Η προσέγγιση που επικρατούσε ήταν ότι μια γυναίκα δεν είχε κανένα λόγο να είναι στον ήλιο και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να είναι χλωμή.

3.1. Δεκαετία '10

Στην αρχή της εποχής του 1900 επικρατούσε το μακιγιάζ του Εδουάρδου, όπου οι γυναίκες αναζητούσαν ένα χλωμό δέρμα. Ο χυμός του λεμονιού είτε καταναλώνεται είτε εφαρμόζεται ως τονωτικό προσώπου ήταν μια δημοφιλής μέθοδος για την δημιουργία αυτής της χροιάς. Αυτή είναι και η αρχή δημιουργίας σε μεγάλες πόλεις αποκλειστικά ινστιτούτων αισθητικής.

Μια γυναίκα μαυρισμένη, έδειχνε ότι ήταν κατώτερης τάξης που καλλιεργούσε τη γη. Αντίθετα, οι γυναίκες της «ανώτερης» τάξης παρέμεναν σε εσωτερικούς χώρους ή στη σκιά για το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας. Οι γυναίκες αυτής της περιόδου αγαπούσαν το πρόσωπο και περνούσαν πολλές ώρες δεχόμενες μασάζ και εφαρμογές κρεμών στο πρόσωπό τους για να κρατήσουν το δέρμα τους απαλό. Με την αλλαγή του αιώνα, τα καλλυντικά αποτελούνταν από μικρά αγγεία του ρουζ για τα μάγουλα, τα μάτια και τα χείλη.

Εικόνα:Μακιγιάζ της δεκαετίας του 10'

Οι πιο τολμηρές γυναίκες θα προτιμούσαν καλλυντικά σκευάσματα από την ανάμιξη χρωστικών ουσιών που δημιουργούνται σε επιλεγμένα φαρμακεία. Το μακιγιάζ του Εδουάρδου ήταν μια πολύ σημαντική υπόθεση, και ο στόχος του ήταν να δημιουργηθεί ένα αποτέλεσμα νεανικής ομορφιάς, χωρίς κανείς να γνωρίζει ότι φορούσαν μακιγιάζ. [3]

3.2.Δεκαετία 20'

Τη δεκαετία αυτή το μακιγιάζ αλλάζει αισθητά. Οι γυναίκες της εποχής αποφάσισαν να υιοθετήσουν κάτι νέο. Αυτό το νέο στυλ που έγινε παγκόσμιο φαινόμενο ονομάζεται τσάρλεστον, ένα στυλ μόδας που χρησιμοποιούσε καλλυντικά. Νέα προϊόντα, όπως το κραγιόν, το μάσκαρα, τα μολύβια φρυδιών έδωσαν νέους τρόπους να σχηματίσουν την εμφάνισή τους, η οποία ως συνήθως διαδίδονταν από διάσημους ηθοποιούς στο θέατρο και τον κινηματογράφο, αλλά και από αστέρες της μουσικής. Με τις νέες εξελίξεις τα καλλυντικά προϊόντα αυξάνονταν και οι γυναίκες της δεκαετίας αυτής αγκάλιασαν τη νυχτερινή ζωή, το τζαζ, το

θέατρο, την τέχνη, τη σεξουαλικότητα, ως απελευθέρωση από την ήπια θηλυκότητα πριν από τον πόλεμο, του στυλ της βικτωριανής γυναίκας και της «Gibson girl».

Η δεκαετία του '20 έφερε μια νέα τάση. Κοντά κουρέματα, κοντές φούστες και νέες τάσεις στο μακιγιάζ. Ηθοποιοί όπως Theda Bara και Clara Bow έφεραν το έντονο κραγιόν και το βαρύ μακιγιάζ ματιών για τις μάξες. Υπήρξε επίσης μια ανισορροπία στην αναλογία των γυναικών προς τους άνδρες, λόγω του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Οι γυναίκες έπρεπε τώρα να ανταγωνίζονται για την προσοχή τους, καθιστώντας το μακιγιάζ ακόμη πιο επιθυμητό. Οι πρόοδοι στον τομέα της βιομηχανίας έκαναν το μακιγιάζ ασφαλέστερο και έδωσε στις γυναίκες περισσότερες επιλογές χρωμάτων. Τα χαρακτηριστικά του μακιγιάζ της δεκαετίας αυτής είναι σκούρα μάτια, κόκκινα χείλη, κόκκινο βερνίκι νυχιών, ρουζ, μάσκαρα και το μαύρισμα.

Η πούδρα άλλαξε από τις απαλές αποχρώσεις του κρεμ και του ιβουάρ σε μια πιο φυσική απόχρωση.. Όταν η Coco Chanel αποκοιμήθηκε στον ήλιο, το μαύρισμα έγινε της μόδας. Το μακιγιάζ των ματιών ήταν πολύ σκοτεινό. Χρησιμοποιούσαν σκούρες σκιές ιδιαίτερα το βράδυ, ενώ το πρωί χρησιμοποιούσαν λαυολίνη για να δώσουν λάμψη. Τα βλέφαρα καλύπτονταν με γκρι, τρκουάζ ή και πράσινη σκιά. Το eyeliner, ένα μείγμα αιθάλης, μολύβδου και λίπους χήνας που ονομάζεται Kohl, εφαρμόστηκε γύρω από το μάτι, στη συνέχεια αλλοιωμένο προς τα έξω. Η γραμμή του τοποθετούνταν στο πάνω και κάτω μέρος των βλεφάρων και είχε μια παχιά και μαύρη απόχρωση. Το ρουζ υπήρχε σε διάφορες υφές, σε σκόνες, υγρά και κρέμες. Ωστόσο, η σκόνη ήταν προτιμώτερη μέθοδος μετά την εφεύρεση του κόμπακτ. Το ρουζ εφαρμοζόταν στα μήλα του μάγουλου σε μια κυκλική κίνηση, όπως γίνεται και σήμερα. Ωστόσο, δεν τραβιόταν προς τα πάνω προς τη γραμμή των μαλλιών, αλλά άφηνε έναν ορατό κύκλο. Κοινά χρώματα ρουζ ήταν το μούρο και το ροζ, αλλά από το 1925 το πορτοκαλί ήταν το πιο δημοφιλές χρώμα.

Εικόνα:Μακιγιάζ της δεκαετίας του 20'

Τα χείλη ήταν το πιο σημαντικό μέρος του προσώπου για κάθε γυναίκα που ήθελε να κάνει μια εντύπωση με το μακιγιάζ της δεκαετίας του 1920. Το στόμα σχηματίζεται μικρό με γεμάτα όμως χείλη σε κόκκινο χρώμα, όπως και το ρουζ στην ίδια απόχρωση. Το φωτεινό κόκκινο ήταν το μόνο χρώμα για κραγιόν αλλά και το κραγιόν με γεύση μούρου ήταν επίσης δημοφιλές. Εφαρμοζόμενο στο άνω χείλος, το κραγιόν ξεπερνούσε την πραγματική γραμμή των χειλιών σε ένα "τόξο του Έρωτα" ενώ το κάτω χείλος θα υπερεκτιμηθεί ελαφρώς. Το πλάτος ελαχιστοποιούνταν και σταματούσε μόλις πριν την φυσική πτυχή των χειλιών. Τα φρύδια αποτριχώνονταν τελείως και ξανασχηματίζονταν με μολύβι σε λεπτή και καθοδική γραμμή ώστε να δίνει θλιμμένη όψη. Μόδα της εποχής ήταν να τονίζονται οι φυσικές ελιές του προσώπου με το μολύβι των φρυδιών.

Συμπερασματικά, το μακιγιάζ του 1920 περιείχε πολλές αλλαγές. Οι κατασκευαστές σημείωσαν πρόοδο σε φόρμουλες μακιγιάζ, στη συσκευασία και την επιλογή χρωμάτων. Οι κοινωνικές στάσεις απέναντι στο μακιγιάζ άλλαξαν δραματικά και το μακιγιάζ δεν εφαρμόζεται πλέον στα κρυφά.[3]

Εικόνα:Μακιγιάζ της δεκαετίας του 20'

3.3.Δεκαετία 30'

Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1930 το μακιγιάζ της γυναίκας ήταν όλο και πιο ιδιαίτερο. Σε κάποιο βαθμό, επηρεαζόταν από το Hollywood. Η δεκαετία του 1930 ήταν μια εποχή της art deco, όπου οι γυναίκες επέμειναν στο ανοιχτό δέρμα, στις πούδρες προσώπου, στο μαύρο μακιγιάζ στα μάτια, στο λεπτό χρωματισμένο κραγιόν και στο κόκκινο χρώμα των νυχιών. Όταν ήρθε ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, κατάφερε να αλλάξει τη μόδα δραματικά. Ο πόλεμος περιόρισε την παραγωγή πολλών καλλυντικών προϊόντων, φέρνοντας μια αλλαγή στο στυλ της μόδας. Κατά τη διάρκεια αυτής της δεκαετίας η φυσική εμφάνιση με απλή και υποτονική καλλυντική χρήση ήταν πιο δημοφιλής, επιτρέποντας στις γυναίκες που άρχισαν να εργάζονται για την πολεμική βιομηχανία να επιδείξουν τη θηλυκότητά τους, ακόμη και με τις εργοστασιακές στολές. Δημοφιλείς ηθοποιοί ταινιών εκείνης της εποχής ακολούθησαν την τάση αυτή, εστιάζοντας το μακιγιάζ τους σχεδόν αποκλειστικά στο κραγιόν και στις βλεφαρίδες που ήταν βαμμένες, αλλά όχι υπερβολικά. Το βλέμμα των ματιών τους ήταν βαθύ, οπότε χρησιμοποιούσαν για το σκοπό αυτό σκούρα σκιά κατά μήκος της πτυχής του άνω βλεφάρου. Η κορυφή του ματιού βαφόταν με μπλε,

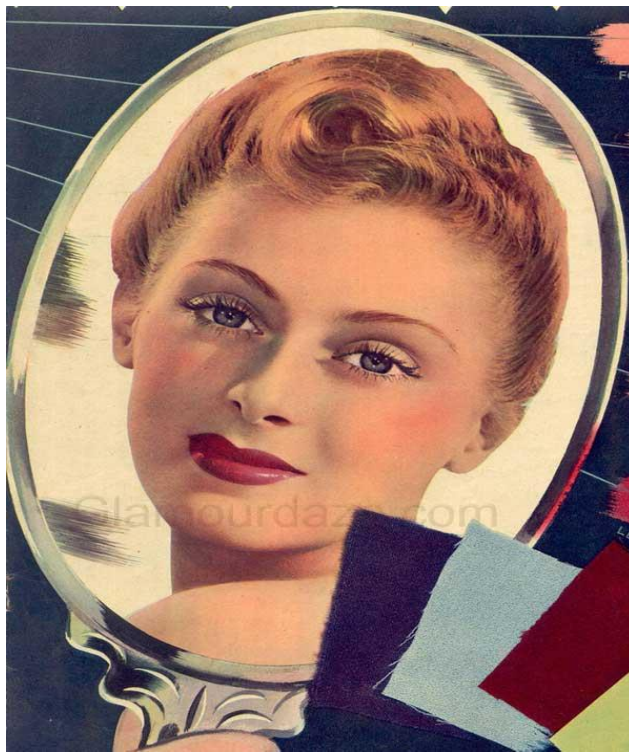
πράσινη ή μωβ σκιά, η μεσαία γραμμή μαύρη και πρόσθεταν μάσκαρα ή ψεύτικες βλεφαρίδες.

Εικόνα:Μακιγιάζ της δεκαετίας του 30'

Τα λεπτά φρύδια σχηματισμένα με μολύβι είναι χαρακτηριστικό του προσώπου της δεκαετίας του '30. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι γυναίκες είχαν τα φρύδια τους βγαλμένα εξ' ολοκλήρου και έπρεπε να τα χρωματίζουν κάθε πρωί. Όλες είχαν ένα παρόμοιο στυλ που στηριζόταν στο λεπτό μολύβι φρυδιών. Οι βαριές σκιές ματιών koh1 του 1920 εξελίχθηκαν σε πιο ανοιχτές αποχρώσεις. Οι σκιές ματιών σε στυλ κρέμας άρχισαν να εμφανίζονται από τα μεγάλα ονόματα, όπως τα καλλυντικά MaxFactor. Ξεκίνησε επίσης τη δεκαετία αυτή το Lip Gloss και αργότερα το 1937 το Pancake το οποίο ήταν υδατοδιαλυτό μακιγιάζ. Η Helena Rubinstein ξεκίνησε την πρώτη εμπορική αδιάβροχη μάσκαρα το 1939, ενώ οι πωλήσεις του κραγιόν ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο. Η μάσκαρα ήταν πλέον σε κάθε τσάντα μακιγιάζ των κοριτσιών.

Υιοθετημένο από το θεατρικό μακιγιάζ, το μολύβι ματιών σε κάποιο βαθμό πήρε τη θέση από το βαρύ kohl βλέμμα της δεκαετίας του 1920. Τώρα οι γυναίκες άρχισαν να βάζουν περίγραμμα στο μάτι, να σχεδιάζουν ένα τρίγωνο από τον δακρυϊκό πόρο προς τα έξω από τη φυσική άκρη του ματιού, δίνοντας έτσι μια θηλυκή έμφαση στο πρόσωπο. Τα χείλη έχασαν το ύφος του τριανταφυλλένιου στυλ της προηγούμενης δεκαετίας και υιοθέτησαν μια πιο λεπτή γραμμή, αλλά τώρα με μια σειρά από νέες αποχρώσεις. Τα δημοφιλή χρώματα κραγιόν περιλαμβάνουν το σκούρο κόκκινο, το καφέ και αποχρώσεις του βατόμουρου.

Εικόνα:Μακιγιάζ της δεκαετίας του 30'

Η συνολική εμφάνιση για το πρόσωπο της δεκαετίας του '30 ήταν μια ροζ απόχρωση αν και το μαυρισμένο λουκ σταδιακά επανερχόταν. Οι βάσεις για το δέρμα βοηθούσαν ώστε να δώσουν την ηλιόλουστη απόχρωση της Καλιφόρνια που ήταν πλέον περιζήτητη. Οι σκόνες ήταν πιο δημοφιλείς τώρα για τις γυναίκες που χρειάζονται το «πρόσωπο» τους για να παραμείνουν λαμπερές όλη την ημέρα. Ένα γρήγορο πουδράρισμα σκόνης στο χώρο εργασίας της ήταν πλέον ένα απαραίτητο μέρος της καθημερινής ρουτίνας μιας γυναίκας.[3]

3.4. Δεκαετία 40'

Ως το τέλος της δεκαετίας του 1930 το μακιγιάζ των γυναικών ήταν μια τεράστια βιομηχανία, με μάρκες όπως Coty και Tangee με μεγάλες αντιπάλους στα ηγετικά καλλυντικά μάρκας, όπως η Max Factor, Helena Rubinstein, Maybelline, Elisabeth Arden και Dorothy Gray. Η αβίαστη κομψότητα της δεκαετίας του 1940 παραμένει ένα εξαιρετικά δημοφιλές στυλ, κλασικό και αρκετά απλό στο να φοριέται καθημερινά, αλλά αρκετά λαμπερό για να προσθέσει γοητεία σε κάθε βραδινή έξοδο. Ένα από τα αγαπημένα στυλ μακιγιάζ για πολλούς σημερινούς celebrities είναι το κλασικό βλέμμα της δεκαετίας, το οποίο είναι κολακευτικό για όλες τις γυναίκες. Το μακιγιάζ λοιπόν της δεκαετίας αυτής είναι μοναδικό και δε μοιάζει με καμιά άλλη εποχή. Το βλέμμα αποτελείται από τοξωτά φρύδια, καθαρή επιδερμίδα, κοραλί/κόκκινα/ροζ χείλη και ελάχιστο μείκ-απ στα μάτια. Τα φρύδια είναι απλά περιποιημένα. Τα χείλη είναι διαφορετικά από την προηγούμενη δεκαετία. Πριν ήταν λεπτά, τώρα γεμίζουν με κυρίαρχο τόνο το κόκκινο, ακόμα και σε μικρά κορίτσια, αλλά χρησιμοποιούνταν και άλλες αποχρώσεις. Οι οδηγοί ομορφιάς της δεκαετίας ενθάρρυναν τις γυναίκες να χρησιμοποιήσουν ένα μολύβι για να σχεδιάσουν ένα περίγραμμα «έξω» από τη φυσική γραμμή των χειλιών, για να μεγαλώσουν το στόμα τους. Όσον αφορά τα κραγιόν επειδή αυτά ήταν ματ, οι κυρίες πρόσθεταν συχνά βαζελίνη στο κραγιόν τους, για να επιτύχουν τα λαμπερά χείλη των αστέρων που εμφανίζονται στην οθόνη της δεκαετίας.

Εικόνα: Μακιγιάζ της δεκαετίας του 40'

Λόγω του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, οι γυναίκες κατέλαβαν πολλές από τις δουλειές των ανδρών στα εργοστάσια και στη γη, ενώ οι άνδρες ήταν σε πόλεμο. Το μακιγιάζ έπρεπε λοιπόν να γίνεται «στο δρόμο» για τις γυναίκες, πολλές από τις οποίες βρέθηκαν να εργάζονται σε «μη-θηλυκές» συνθήκες εργασίας, όπως σε πυρομαχικά και εργοστάσια. Για το λόγο αυτό, ήταν χρήσιμο το μίκ-απ να δημιουργείται χωρίς κόπο λόγω αυτής της εξέλιξης, και τη δεκαετία του 1940 είδαμε τις πρώτες πούδρες και «μάσκαρες τούρτα» σε μορφή κόμπακτ. Το καλυπτικό Max Factors Pancake που εμφανίστηκε στα τέλη του 1930 είχε πολλές απομιμήσεις, αλλά ήταν εξαιρετικά δημοφιλές κατά τη διάρκεια του πολέμου λόγω της ευχρηστίας του. Η συμπυκνωμένη σκόνη είχε αντικαταστήσει την ακατέργαστη πούδρα σε σκόνη της δεκαετίας του 1920 και του 1930. Αυτά τα καλυπτικά είναι περιζήτητα από τους συλλέκτες ακόμη και σήμερα.

Εικόνα: Σύγχρονη celebrity Dita Von Teese με μακιγιάζ του 40'

Επίσης, τη δεκαετία αυτή τα ρουζ συχνά ήταν σε έλλειψη στη Βρετανία και την Ευρώπη, με αποτέλεσμα πολλές γυναίκες να χρησιμοποιούν απλά το κραγιόν τους για ρουζ και για περίγραμμα στα πρόσωπά τους. [3]

3.5. Δεκαετία του 50'

Η ιστορία του μακιγιάζ εισήχθη στη χρυσή της εποχή στη δεκαετία του 1950. Για πρώτη φορά άγνωστα μοντέλα άρχισαν να ανταγωνίζονται τα μεγάλα ονόματα του Χόλιγουντ για να γίνουν το «πρόσωπο» σε μάρκες του μακιγιάζ. Ωστόσο, το μακιγιάζ της δεκαετίας του 1950 τα πρόσωπα της μεταπολεμικής ομορφιάς ήταν η Elizabeth Taylor, η Natalie Wood, η Marilyn Monroe, η Grace Kelly, η Audrey Hepburn, η Doris Day και η Ava Gardner, κ.ά.

Το μακιγιάζ της δεκαετίας αυτής είναι πιο σοφιστικέ και ακολουθεί την τάση του μακιγιάζ που αναπτύσσεται στον κινηματογράφο. Τα φρύδια είναι παχιά, τα μάγουλα έχουν έντονο ροζ χρώμα ή την απόχρωση του καρπουζιού, τα χείλη παραμένουν κόκκινα αλλά πιο φωτεινά και χαρούμενα. Επίσης, τα χείλη είναι φυσικά στο μέγεθος. Τα μάτια είναι μυστηριώδη με απλό eyeliner χωρίς σκιά ή τοποθετείται φωτεινή γαλάζια σκιά.

Εικόνα: Μακιγιάζ της δεκαετίας του 50'

Τα καλλυντικά βελτίωσης του δέρματος άρχισαν να πωλούνται γρήγορα. Ο αγώνας των καταναλωτών ήταν για την τέλεια διατήρηση της νεότητας μέσω των καλλυντικών. Το 1949-1950 ο Hazel Bishop παρουσίασε το πρώτο άοσμο κραγιόν. Η Revlon κυκλοφόρησε το δικό της άοσμο κραγιόν το 1953. Οι άρχουσες αποχρώσεις στη δεκαετία του 1950 στο κραγιόν ήταν το παστέλ και το ροζ που αντικατέστησε τα κόκκινα για ένα διάστημα ως χρώμα επιλογής των χειλιών, ιδίως μεταξύ των νεότερων γυναικών.

Εικόνα: Audrey Hepburn.Μακιγιάζ στην δεκαετία του 50'

Η υγρή μάσκαρα εμφανίστηκε από την Helena Rubinstein με το όνομα Mascaramatic στη δεκαετία αυτή.

Οι κρέμες ήταν το βασικότερο πράγμα σε βάσεις και σκιές. Ένα πολύ βαρύτερο μακιγιάζ για το πρόσωπο εφαρμοζόταν τώρα με υγρή βάση και πούδρα. Εφαρμοζόταν μια παχιά κρεμώδης στρώση της βάσης και χρωματιστές σκόνες. Τα φρύδια είχαν μια ακόμα πιο φυσική εμφάνιση, αλλά πιο θηλυκή. Τα μάγουλα τονίζονταν λιγότερο από ό, τι δεκαετία του 1940. Αν υπήρχε ένα χρώμα για να καθορίσει το 1950, πρέπει να είναι το ροζ, οι ροζ αποχρώσεις στις σκιές και το

κοκκινωπό-ροζ κραγιόν. Η σκιά στα μάτια αυτής της δεκαετίας ήταν πολύ λιγότερη σε σχέση με τις προηγούμενες δεκαετίες, οι σκιές ματιών περιέχουν τώρα λάμψη και μια τεράστια παλέτα χρωμάτων.

Εικόνα:Μακιγιάζ της δεκαετίας του 50'

Η Revlon παράγει τώρα «παλέτες σκιές ματιών» (eye-shadow palettes) με δύο ή τρεις αποχρώσεις για να δημιουργήσουν μια συγκεκριμένη εμφάνιση. Επίσης, σχηματιζόταν μια απαλή, αλλά σαφής γραμμή στα μάτια και στα φρύδια, σε ελαφρώς πιο σκούρα απόχρωση από το φυσικό.

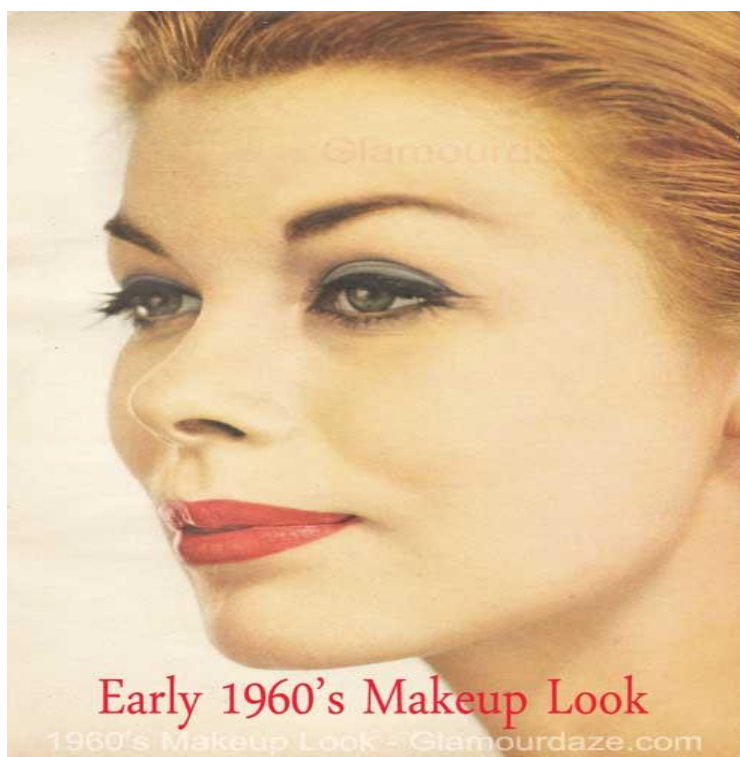
Η μάσκαρα από τους ηγέτες της μάρκας, όπως η Maybelline, ήταν επιτακτικό καλλυντικό στην τσάντα της γυναίκας. Το 1960 οι γυναίκες έβαφαν ξανά τις κάτω βλεφαρίδες, όπως το 1920. Άλλα εργαλεία, όπως ψαλίδια βλεφαρίδων και στένσιλ φρυδιού βοήθησε τις γυναίκες να επιτύχουν το βλέμμα της φαντασίας τους.[3]

Εικόνα:Μακιγιάζ της δεκαετίας του 50'

3.6.Δεκαετία 60'

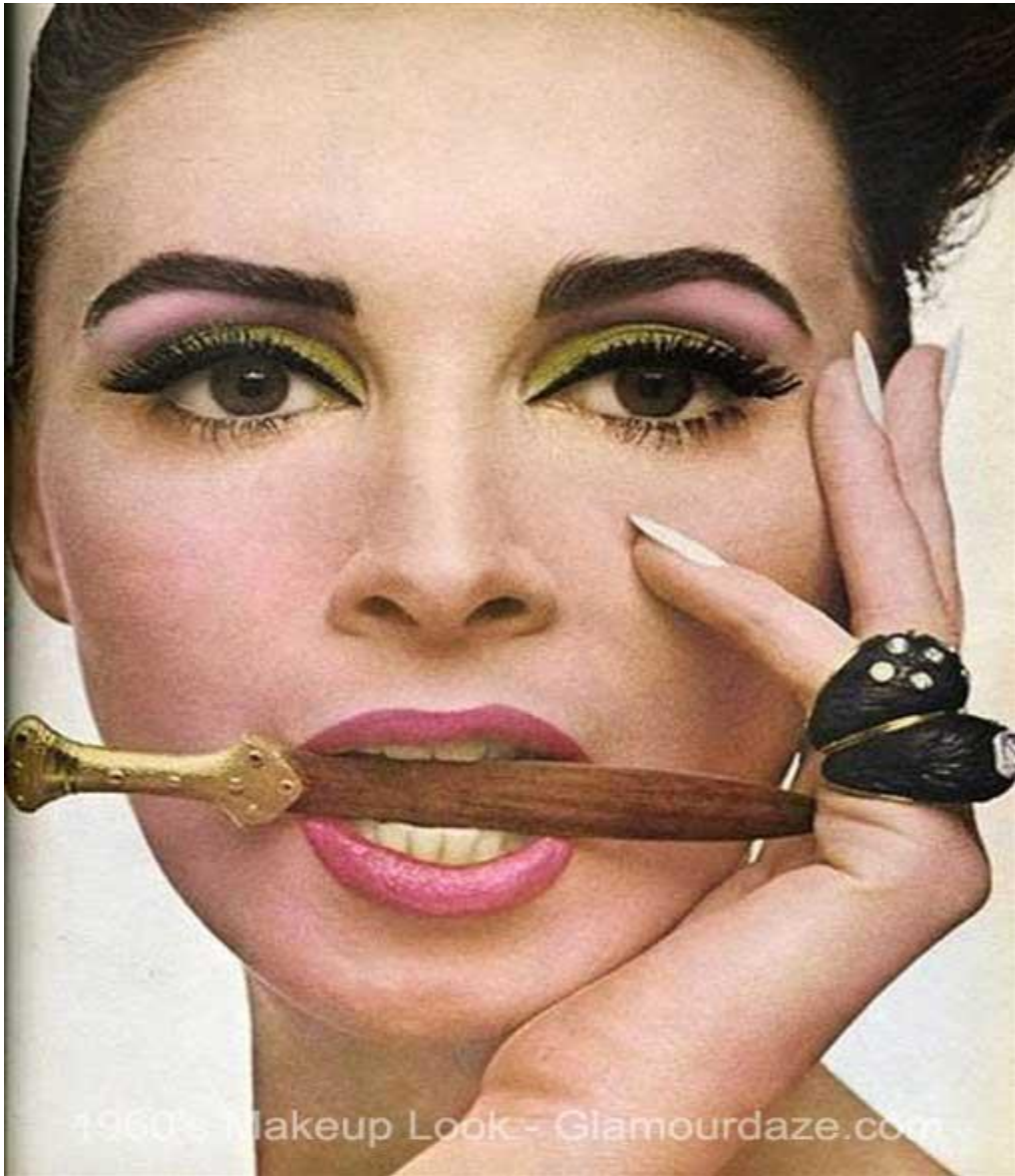
Το λουκ του 1950 συνεχίστηκε στη δεκαετία του 1960. Τα κομψά μάτια, οι απαλές ροζ αποχρώσεις και η χοντρή κάλυψη της πούδρας. Υπήρξαν τρεις διακριτές τάσεις στην εμφάνιση της δεκαετίας του 1960, το κλασικό, το mod και το hippy. Η mod είναι η πιο αισθητή εμφάνιση της εποχής.

Εικόνα:Μακιγιάζ της δεκαετίας του 60'

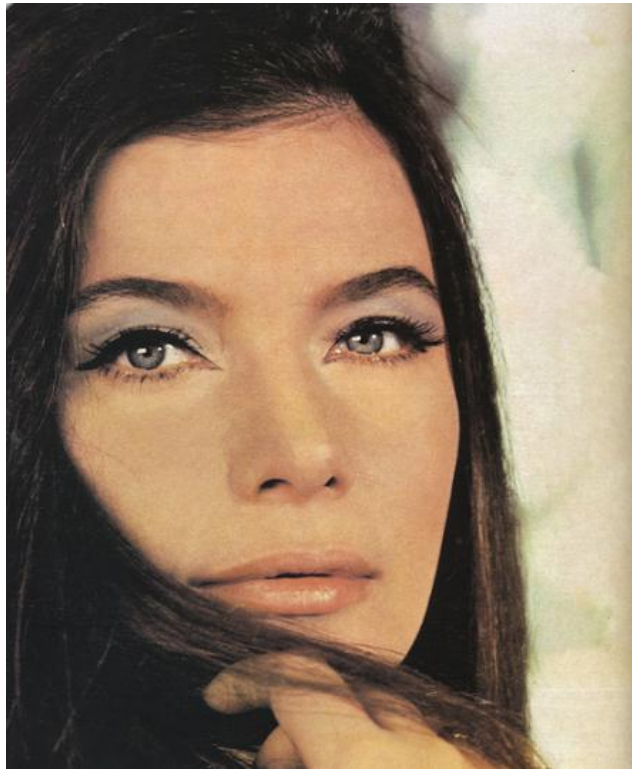
Το βλέμμα της γάτας στα μάτια της δεκαετίας του 1950 εξαφανίστηκε και η έμφαση πήγε ξανά στις βλεφαρίδες. Τώρα οι ψεύτικες βλεφαρίδες παίρνουν μια μεγάλη δημοτικότητα. Το 1960 ήταν η πρώτη «ρετρό» δεκαετία με στυλ και στα ρούχα και στο μακιγιάζ. Τα χείλη ήταν χλωμά, για να τονιστούν τα μάτια πιο εύκολα.

Το eyeliner ήταν το πιο σημαντικό εργαλείο στο μακιγιάζ αυτής της εποχής. Αντί για το αποτέλεσμα της γάτας στα μάτια, η γραμμή του eyeliner διπλασιάστηκε στο τέλος της γραμμής. Η άσπρη γραμμή eyeliner μέχρι την αρχή του άνω βλεφάρου με την εσωτερική γωνία του ματιού. Η δημοφιλής παλέτα σκιών ήταν το μπλε, το γκρι και το λευκό. Τοποθετούσαν ψεύτικες βλεφαρίδες πάνω και κάτω για ένα ρετρό «φτερωτό» αποτέλεσμα. Αρκετή πούδρα χρησιμοποιούσαν στις αρχές του 1960 με μόλις μια στρώση από ημιδιαφανή πούδρα έως το τέλος της δεκαετίας. Τα χείλη ήταν πολύ χλωμά και ροζ και κόκκινα χρώματα περιγράφονταν με ένα μολύβι.

Εικόνα:Μακιγιάζ της δεκαετίας του 60'

Οι σκιές στα μάτια ήταν πιο χλωμές σε μια πρωινή εμφάνιση. Τα βράδια πιο πλούσιες αποχρώσεις όπως το μπλε και το πράσινο ήταν στη μόδα. Η συμπυκνωμένη βάση εκτόπισε τις υγρές και κρεμώδης βάσεις.

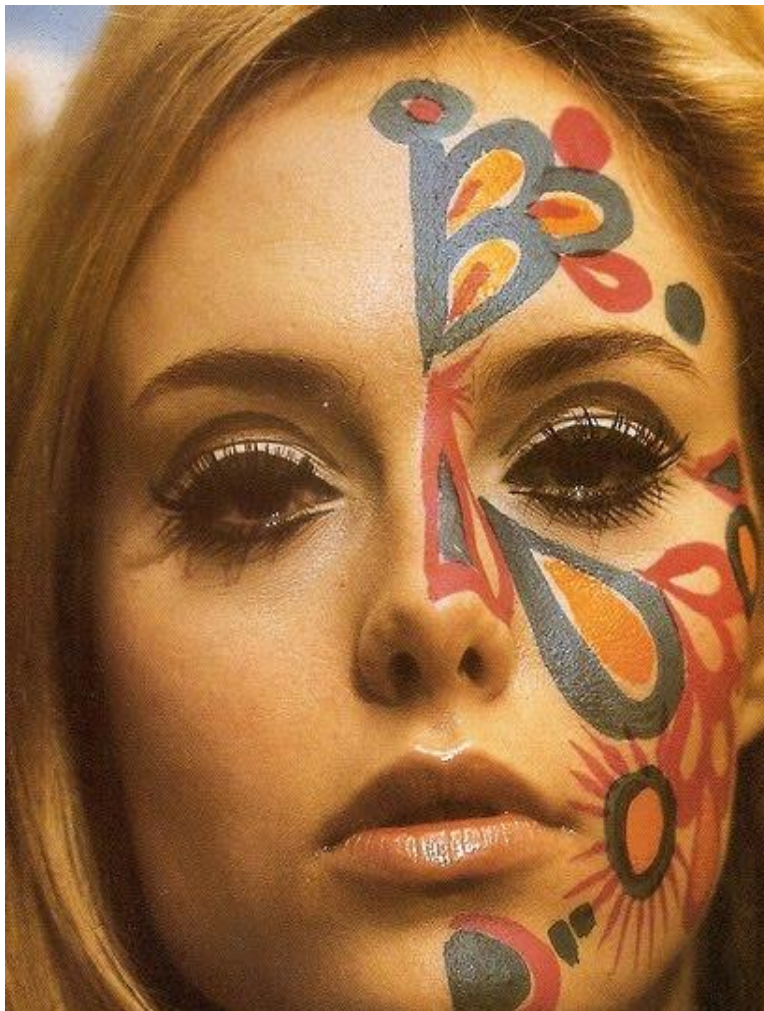
Εικόνα: Η Τζένη Καρέζη τη δεκαετία του 60

Εικόνα: Η Αλίκη Βουγιουκλάκη τη δεκαετία του '60

Στην αλλαγή της δεκαετίας, σε αντίθεση με τα ανοιχτόχρωμα ρουζ, σκιές ματιών και βάσεις, όλη η έμφαση πήγε στο eyeliner και τις βλεφαρίδες. Οι ψεύτικες βλεφαρίδες που εφαρμόζονται με πολλές στρώσεις μάσκαρα έγιναν ιδιαίτερα δημοφιλείς. Οι γραμμές των χειλιών σπάνια τονίζονταν από τις νεότερες γυναίκες, που τώρα προτιμούσαν μια πιο ήπια γραμμή. Για κάποια περίοδο τα χείλη πήραν τη δεύτερη θέση σε σχέση με το μάτι.

Δε μπορεί να παραληφθεί μια αναφορά και στους hippies, ένα κίνημα που ξεκίνησε τη δεκαετία του '60. Μέσω αυτών ήρθε ένα πιο απελευθερωμένο μακιγιάζ, από τα λευκά χείλη και τα αιγυπτιακά μάτια μέχρι τις ζωγραφισμένες εικόνες στα πρόσωπα.[3]

Εικόνα: Hippie μακιγιάζ

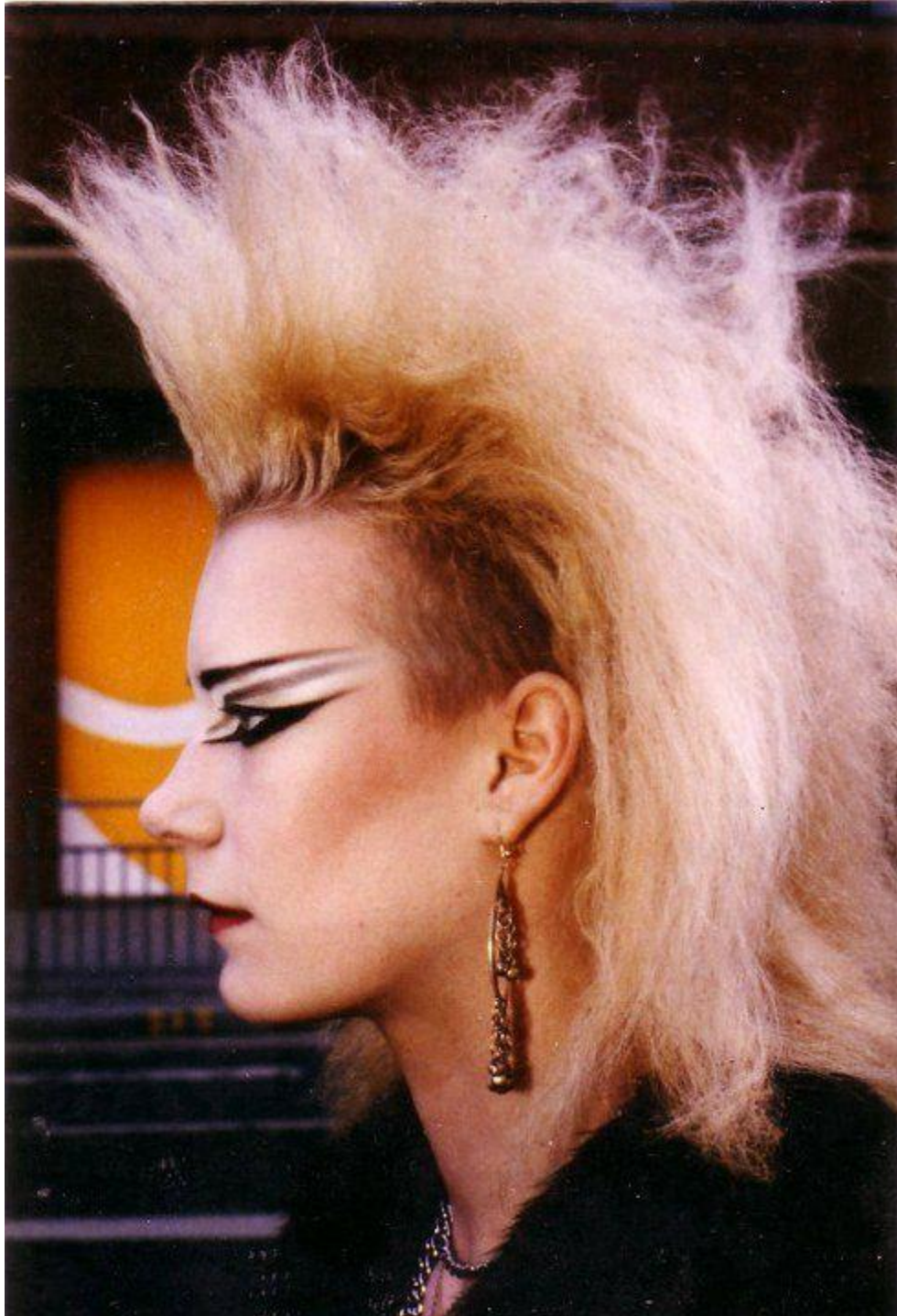
3.7.Δεκαετία 70'

Το '70 έφερε μεγάλες αλλαγές που άλλαξε για πάντα τη σύγχρονη μόδα με τα κινήματα των hippie, punk και glam. Ωστόσο, τη δεκαετία του '70 έγινε της μόδας και το φυσικό λουκ. Οι γυναίκες φορούσαν highlighter στα φρύδια τους και ελαφριά μάσκαρα. Η γραμμή του ματιού φωτίζεται μόλις και μετά βίας και η σκιά ματιών χρησιμοποιείται τώρα ως eyeliner σε απαλούς τόνους του καφέ. Οι σκόνες έγιναν εκτός μόδας, καθώς οι γυναίκες χρησιμοποιούσαν μόνο βάση για κάλυψη. Συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται οι ψεύτικες βλεφαρίδες. Στα μάτια η μπλε και η πράσινη σκιά είναι τα δημοφιλέστερα χρώματα. Στα χείλη χρησιμοποιείται lip-gloss. Επίσης το hippy στυλ συνεχίζει να επικρατεί.

Εικόνα:Μακιγιάζ της δεκαετίας του 70'

Στο γύρισμα της δεκαετίας, εμφανίζεται παράλληλα το glam rock, punk και disco στυλ. Το punk στυλ απαιτεί έντονο eye-liner και μαύρα νύχια. Το glam rock και disco απαιτεί πολυχρωμία και έντονα χρώματα.[3]

Εικόνα: Punk μακιγιάζ. Τέλη 70'-αρχές 80'

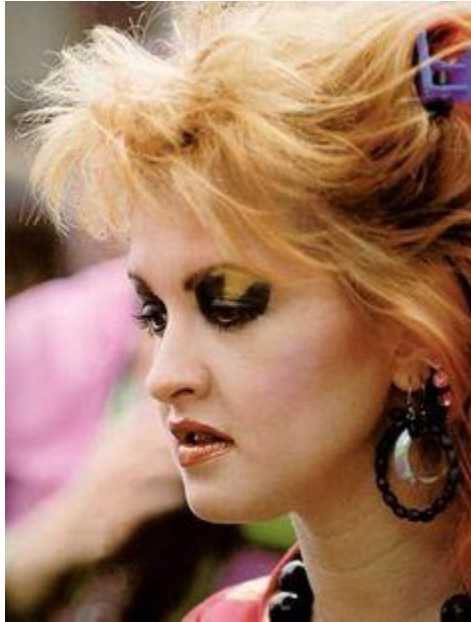

Εικόνα: Disco μακιγιάζ δεκαετίας του 70'

3.8. Δεκαετία '80

Η δεκαετία του '80 χαρακτηρίζεται από οτιδήποτε είναι μεγάλο, έντονο και φωτεινό. Οι γυναίκες στην εποχή της δεκαετίας του '80 μακιγιάρονται στους χώρους εργασίας τους ως μέρος της αυξανόμενης δύναμής τους. Το μακιγιάζ ήταν υπερβολικό και τολμηρό, το οποίο συμπληρώθηκε με έντονα χτενίσματα και μεγάλους ώμους. Το κοινό στυλ ήταν εφαρμογή βαριάς μάσκαρας και γραμμών στα μάτια, σκιές ματιών σε φωτεινούς τόνους του πράσινου και του μπλε και βαριά κραγιόν σε έντονα χρώματα. Ανάμεσα στα άλλα χρώματα το μπλε, το φούξια και οι τερκούάζ τόνοι έγιναν πολύ διάσημοι στη δεκαετία αυτή. Το μακιγιάζ αυτό ήταν επίσης μια δήλωση της εξουσίας της γυναίκας, του αυτοσεβασμού και της ανάγκης να ληφθεί σοβαρά υπόψη στο χώρο εργασίας. Το punk και glam στυλ διατηρούνται στις αρχές της δεκαετίας του '80.

Εικόνα: Glam punk μακιγιάζ του 80'

Εικόνα: Το διάσημο μακιγιάζ με τον κεραυνό στο πρόσωπο του David Bowe από την Kate Moss και τη Lady Gaga.

Παράλληλα, στη δεκαετία του '80 η μόδα αναζητούσε λουκ περασμένων δεκαετιών, ώστε κάποια στοιχεία να αναθεωρούνται και να αναπροσαρμόζονται. Το punk στυλ πέρασε σταδιακά σε ένα gothic λουκ, όπου το πρόσωπο βαφόταν άσπρο, χωρίς ρουζ, τα μάτια βάφονταν σε έντονες σκούρες αποχρώσεις και τα χείλη σε μαύρο χρώμα ή μωβ. Τα μαλλιά τα είχαν χτενισμένα και βαμμένα στα πιο περίεργα σχέδια και χρώματα και με πολύ ζελέ για να στέκονται όρθια.

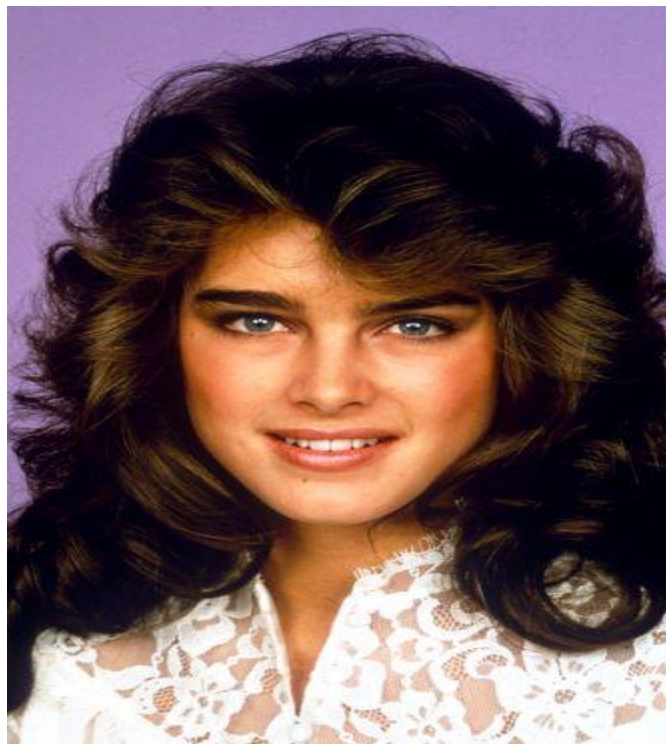

Εικόνα:Gothic μακιγιάζ του 80'

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '80 είχαμε μια άλλη υπόγεια τάση - τα παιδιά των κλαμπ και τους ρομαντικούς νέους που χρησιμοποιούν το χρώμα και το make-up επιθετικά για να επιδείξουν την προσωπικότητά τους και τον σεξουαλικό προσανατολισμό τους. Τα παιδιά των κλαμπ χρησιμοποιούν πιο ιδιαίτερο make up χρησιμοποιώντας πλαστές βλεφαρίδες, πούλιες και παχύτερα και φωτεινότερα χρώματα (disco μακιγιάζ).

Εικόνα: Disco μακιγιάζ του 80'

Εικόνα: Τάση για φυσικότητα του 80'

Παράλληλα, έγινε της μόδας στους νέους η ατημέλητη εμφάνιση χωρίς μακιγιάζ και με ατημέλητα μαλλιά. Στο τέλος της δεκαετίας του '80, αλλάζει η μόδα. Τα μάτια τονίζονται με σκούρα χρώματα όπως, μαύρο, μωβ, μπλε, μπρονζέ. Στα χείλη και στα μάγουλα χρησιμοποιούνται χρώματα ροζ, μωβ, κόκκινο ανοιχτό, φούξια και πορτοκαλί.[3]

Εικόνα:Πολύχρωμο μακιγιάζ του 80'

3.9. Δεκαετία '90

Η δεκαετία του '90 χαρακτηρίστηκε και αυτή από πολλές εναλλαγές στο μακιγιάζ. Το λουκ της δεκαετίας αυτής αντανακλούσε μια εστίαση στο άτομο που εκτεινόταν στο μακιγιάζ. Τα χρόνια της δεκαετίας αυτής συνθέτουν μια μετάβαση από το τολμηρό και το σκληρό στο καθόλου μακιγιάζ. Έτσι, η υπερβολική εμφάνιση της δεκαετίας του '80 έδωσε τη θέση της σε μια πιο συγκρατημένη εμφάνιση. Η έμφαση ήταν είτε στα μάτια είτε στα χείλη, αλλά πραγματικά ποτέ και στα δύο.

Εικόνα: Jennifer Aniston. Μακιγιάζ του 90'

Η δημοτικότητα της grunge μουσικής επηρεάζει έντονα το μακιγιάζ στις αρχές του 1990. Έτσι, οι αρχές του 1990 συνθέτουν τη γνωστή ατέλεια στο μακιγιάζ, αφού για παράδειγμα το eyeliner δεν εφαρμοζόταν ακριβώς, παρά μάλλον μουτζουρωτά και δραματικά. Ξεφεύγοντας σε μεγάλο βαθμό, το μαύρο eyeliner εφαρμόζεται σε ένα grunge look, όπως και το κόκκινο κραγιόν και το μαύρο βερνίκι νυχιών. Όταν τα χείλη δεν ήταν κόκκινα ήταν συχνά σε σκούρο μεταλλικό χρώμα. Τα glitter ήταν επίσης δημοφιλή και εφαρμόστηκαν στα μάτια, τα χείλη και τα μάγουλα. Τα χρώματα κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90 ήταν έντονα - βαθύ κόκκινο, μωβ, πράσινο, μπλε, και αργυρό, συχνά με μαύρη απόχρωση. Το χλωμό, ματ δέρμα ήταν δημοφιλές και οι βάσεις ήταν συχνά ανοιχτότερες από τον τόνο του δέρματος. Η μάσκαρα εφαρμόστηκε για να κρατήσει τα μάτια σκοτεινά. Το ρουζ συνήθως δεν φοριόταν, και τα φρύδια δεν ήταν σχηματισμένα, αλλά ήταν μάλλον ανακατεμένα.

Εικόνα:Grunge μακιγιάζ του 90'

Παράλληλα, προς το πρώτο μισό του '90 (1990-1994) ήταν στη μόδα τα χοντρά χείλη. Γνωστά μοντέλα όχι μόνο έβαφαν τα χείλη τους για να φαίνονται μεγαλύτερα όσο το δυνατόν γινόταν, αλλά έκαναν και ενέσεις σιλικόνης για να δώσουν μια πρησμένη εμφάνιση στο επάνω χείλος. Τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας επίσης οι σκιές των ματιών ήταν αρκετά έντονες και σκούρες, ενώ η τοποθέτηση του eyeliner θύμιζε δεκαετία του '60.

Εικόνα:Julia Roberts.Μακιγιάζ του 90'

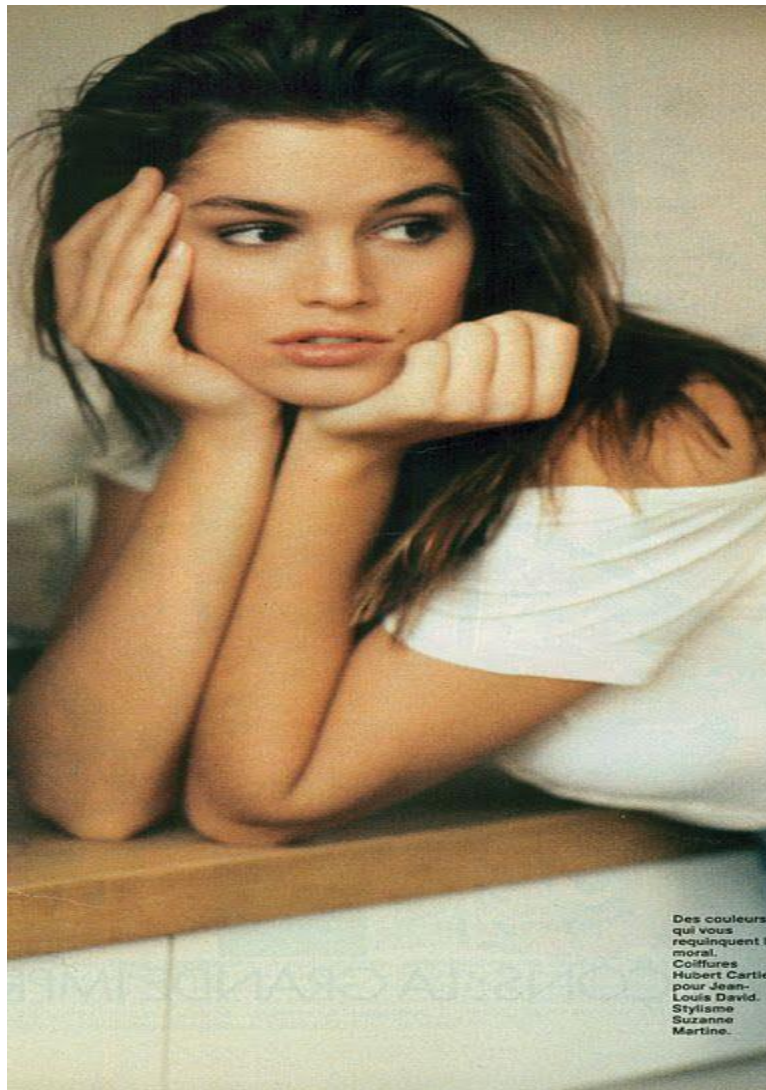
Από τα μέσα έως τα τέλη της δεκαετίας του 1990 ήταν δημοφιλές το ουδέτερο, ματ μακιγιάζ (neutral trend). Το μακιγιάζ γίνεται πιο απαλό και σκοπός του είναι να τονίσει την φυσική ομορφιά του προσώπου χωρίς υπερβολές. Προτιμώνται παστέλ και ιριδίζουσες αποχρώσεις για το καλοκαίρι και ματ και ζεστές αποχρώσεις για τον χειμώνα. Δεν υπάρχουν έντονες γραμμές στα μάτια και το χρώμα στα βλέφαρα είναι παστέλ. Μια μεγάλη ποικιλία από ουδέτερες, ελαφρά ροζ και καφέ αποχρώσεις φορέθηκαν, όπως μια φωτεινή απόχρωση στο βλέφαρο, μια πιο σκούρα σκιά στην πτυχή και επισήμανση στο κόκαλο του φρυδιού. Τα χείλη και τα μάγουλα βάζονται πολύ απαλά. Το eyeliner συνήθως ήταν σκοτεινό και εφαρμοζόταν μόνο στο βλέφαρο, το κραγιόν και η βάση ήταν ματ. Υγρό ή κρέμα βάσης εφαρμόστηκε σε όλο το πρόσωπο και ολοκληρώνεται με ένα ζεσκόνισμα της πούδρας. Το βαθύ κόκκινο κραγιόν του κρασιού και το μολύβι χειλιών (lip liner) φορέθηκαν για μια βραδινή εμφάνιση, ενώ τη διάρκεια της ημέρας το κραγιόν ήταν σε φωτεινό καφέ, και με επένδυση σε ροζ απόχρωση. Το μολύβι χειλιών φορέθηκε ακόμη και χωρίς κραγιόν ή gloss. Η μάσκα σε καφέ και μαύρο χρώμα ήταν επίσης δημοφιλής. Τα ρουζ ήταν κρεμώδη ροζ, ροζ πούδρας και ουδέτερα και σε χάλκινα χρώματα. Τα φρύδια ήταν μεσαίου πάχους, καλοσχηματισμένα και ελαφρώς μόνο χρωματισμένα.

Εικόνα: Drew Barrymore. Μακιγιάζ του 90'

Η τάση «χωρίς μακιγιάζ» (no make up trend) διαδόθηκε στα τέλη της δεκαετίας του '90. Το δέρμα ήταν ελεύθερο από βάσεις και δροσερό ,συχνά απλώς ενυδατωμένο με κρέμα. Το κονσίλερ χρησιμοποιούταν εφόσον ήταν αναγκαίο και η πούδρα παραλειπόταν. Το ρουζ είτε δε χρησιμοποιούταν είτε χρησιμοποιούταν διακριτικά, σε αντίθεση με άλλα μακιγιάζ του '90 που φαινονταν ότι χρησιμοποιούσαν βαρύ ρουζ. Βάση-κρέμα τοποθετούνταν στα βλέφαρα στη θέση της σκιάς ή του eyeliner. Η διάφανη μάσκαρα έγινε επίσης δημοφιλής στα τέλη της δεκαετίας του '90, όπως και τα διάφανα gloss. Τα φρύδια ήταν γενικά παχύτερα και με μια πιο σπορ εμφάνιση.[3]

Εικόνα:Sindy Crawford.Μακιγιάζ του 90'

3.10. 21^{ος} αιώνας

Σήμερα υπάρχει μια ευρεία ποικιλία καλλυντικών για κάθε ανάγκη που θα μπορούσε κανείς να φανταστεί. Υπάρχει μια ποικιλία από μάρκες, όπου κάθε μία έχει τις δικές της διακυμάνσεις χρωμάτων και στυλ. Υπάρχουν διαφορετικοί τύποι πινέλων για την εφαρμογή διαφόρων τύπων μακιγιάζ. Το μακιγιάζ δεν είναι μόνο ένας τρόπος για να ενισχύσει την ομορφιά του κάποιος, έχει γίνει από μόνο του είδος τέχνης. Είναι το θεμέλιο για τον κόσμο της μόδας. Οι περισσότεροι άνθρωποι δεν θα φύγουν από το σπίτι τους χωρίς να εφαρμόσουν πρώτα πολλά διαφορετικά καλλυντικά, είτε πρόκειται για σαπούνι, λοσιόν ή μακιγιάζ.[4]

Εικόνα: Σύγχρονο μακιγιάζ ως είδος τέχνης

2000-2010

Η νέα χιλιετία δεν άλλαξε το «no make up look» που είχε οριστεί στα τέλη της δεκαετίας του '90. Αυτό το λουκ ήταν ακόμα στη μόδα στις αρχές μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 2000 όπου το μπρονζέ απέκτησε δημοτικότητα προκαλώντας μια νέα αίσθηση του χρώματος σε όλους. Οι συνδυασμοί έγιναν πιο χρυσοί και πορτοκαλί. Για τα μάτια οι ψεύτικες βλεφαρίδες ήταν τάση στα μέσα της δεκαετίας του 2000, αφού ήταν τολμηρές, σκούρες, μακριές και σγουρές. Η απλή εφαρμογή 2-3 στρώσεων, όπως στο παρελθόν, δεν ήταν αρκετή. Τώρα χρησιμοποιούνται ψεύτικες βλεφαρίδες και επεκτάσεις των βλεφαρίδων.

Εικόνα: Φυσικό(neutral) μακιγιάζ της νέας χιλιετίας με μπρονζέ τόνους.

Kim Kardashian.

Στο τέλος της δεκαετίας, η προσοχή πήγε στα μάτια, τα οποία όσο πιο έντονα ήταν τόσο το καλύτερο. Το λουκ ήταν το σκούρο μάτι (smokey eye) που περιλάμβανε κυρίως γκρι και μαύρο. Αυτοί οι συνδυασμοί χρωμάτων ανακατεύονταν, όπως επίσης και το eyeliner αναμίχθηκε στη σκιά προκαλώντας το έντονο smokey look. Το πρόσωπο ήταν πολύ ματ, εφόσον ο κύριος στόχος ήταν τα μάτια.

Εικόνα: Smokey eyes μακιγιάζ

4.Τα είδη του μακιγιάζ

4.1.Μακιγιάζ σύμφωνα με την ώρα της ημέρας

4.1.α.Πρωινό μακιγιάζ

Πρωινό είναι το μακιγιάζ που φαίνεται φυσικό κάτω από το φως της ημέρας.Χρησιμοποιούμε ματ-απαλά και διακριτικά χρώματα για να δώσουμε φυσική εμφάνιση.

- Font de teint: Πρέπει να είναι φυσικό, προτιμότερο όμως είναι να μη το χρησιμοποιούμε κατά τις πρωινές ώρες.Αντικαθίσταται από τις αντίστοιχες αποχρώσεις μιας καλής πούδρας.
- Ρούζ: Το ρούζ δεν είναι τονισμένο.
- Σκιές: Οι σκιές των ματιών είναι απαλές και τα μάτια σχεδιασμένα με διακριτικότητα.Πρέπει όμως να προσέχουμε γιατί το ηλεκτρικό φως ατονεί το μακιγιάζ και το κάνει να φαίνεται διαφορετικό από ότι θα φαινόταν στο φυσικό φως.Το μακιγιάζ αυτό είναι πετυχημένο όταν είναι διακριτικό.Μία γυναίκα είναι καλά μακιγιαρισμένη με χρώματα φυσικά και όχι ψεύτικα.
- Eye liner: Το eye liner πρέπει να είναι ανοιχτόχρωμο και το τοποθετούμε σε πού λεπτές γραμμές σύμφωνα με την ιδιομορφία των ματιών.
- Κραγιόν: Πρέπει να είναι σε απαλά χρώματα.[12]

Εικόνα:Πρωινό μακιγιάζ

4.1.β.Απογευματινό μακιγιάζ

Το μακιγιάζ αυτό έχει σκοπό να δώσει όσο το δυνατόν περισσότερη λάμψη κυρίως στα μάτια και στο στόμα.Απαιτεί μία προετοιμασία μεγαλύτερη από το πρωινό μακιγιάζ.Πρέπει να είναι λαμπερό και να ταιριάζει με το ντύσιμο.Η διαφορά του από το πρωινό είναι ότι ο τόνος των χρωμάτων είναι πιο έντονος.Τα χρώματα που ταιριάζουν στο φως της ημέρας,τα αλλοιώνει το φως της νύχτας.

- Font de teint: Στη φυσική απόχρωση του δέρματος.
- Ρούζ: Γίνεται πιο έντονο στα μάγουλα και έχει τη δυνατότητα να ζωντανεύει το βλέμμα.
- Απλώνουμε πούδρα.
- Σκιές: Το μακιγιάζ των ματιών θα είναι πιο τονισμένο από το μακιγιάζ της ημέρας.Τοποθετούμε περισσότερη σκιά στα βλέφαρα και κάνουμε πιο έντονη τη γραμμή του eye liner.
- Μάσκαρα: Έχει το χρώμα των σκιών ή το φυσικό χρώμα των βλεφαρίδων.
- Κραγιόν: Μπορεί να είναι ένα απλό ή ένα περλέ για να φωτίσει το πρόσωπο.[12]

Εικόνα:Απογευματινό μακιγιάζ

4.1.γ.Βραδινό μακιγιάζ

Εννοούμε το μακιγιάζ που θα γίνει από τις πέντε το χειμώνα και από τις επτά το καλοκαίρι και το κάνουμε για μία μεγάλη πρεμιέρα,κοκτέιλ,ένα δείπνο,μία δεξίωση κ.λ.π.Στο μακιγιάζ αυτό περιλαμβάνεται και το ντεκολτέ (λαιμός-στήθος-πλάτη-μπράτσα) το οποίο έχει μεγάλη σημασία. Στο μακιγιάζ του ντεκολτέ χρησιμοποιούμε Font de teint του ίδιου χρώματος με το πρόσωπο ή πούδρα.Στο πρόσωπο η τεχνική είναι ίδια όπως και στο απογευματινό μακιγιάζ.

- Font de teint: Ακολουθούμε την γενική μορφολογία και κάνουμε φωτοσκιάσεις.Οι δε αποχρώσεις του έχουν ελάχιστη διαφορά δηλαδή είναι πιο τονισμένο ή πιο σκούρο από το απογευματινό.
- Πούδρα: Έχει τις αποχρώσεις του Font de teint.
- Ρούζ: Το ρούζ είναι πιο τονισμένο.
- Σκιές: Τα ματ χρώματα που χρησιμοποιούμε στο μακιγιάζ ημέρας ή στο απογευματινό, παραχωρούν τη θέση τους σε διάφορες ιριδίζουσες αποχρώσεις καθώς και σε χρυσαφή ή ασημί χρώματα,σε συνδιασμό πάντοτε με την εποχή,το ντύσιμο και τον τύπο της πελάτισσας.
- Eye liner: Το eye liner είναι κατά προτίμηση μαύρο.Υπάρχουν διάφοροι τρόποι τοποθέτησης:
  1. Η γραμμή του eye liner να κατεβαίνει προς τον έσω κανθό,εκτός εάν έχουμε ένα υπερβολικά πυκνόφθαλμο τύπο ματιών, συνεχίζει δε έντονη σύμφωνα με την ιδιομορφία των ματιών.
  2. Η γραμμή μπορεί να ξεκινάει από τα 2/3 της απόστασης των ματιών και συνεχίζει όσο μας επιτρέπει το περίγραμμα.
  3. Σχεδιάζουμε όλο το περίγραμμα εφόσον έχουμε ανοιχτό χρώμα ματιώνή νεανικό πρόσωπο που να δέχεται τέτοιου τύπου μακιγιάζ.
  4. Θα μπορούσαμε αφού εφαρμόσουμε την πρώτη περίπτωση να περάσουμε στις ρίζες των βλεφαρίδων eye liner στην απόχρωση των σκιών.
- Κραγιόν: Το κραγιόν είναι πάντα σκούρο.Μπορούμε όμως να χρησιμοποιήσουμε και δύο τόνους,δηλαδή το περίγραμμα των χειλιών πιο τονισμένο από το εσωτερικό.Ο τρόπος αυτός δίνει στα χείλη μέγεθος και τα κάνει πιο στρογγυλά.
- Το μακιγιάζ των βλεφάρων συμπληρώνεται με την τοποθέτηση ψεύτικων βλεφαρίδων.
- Τέλος,τοποθετούμε μάσκαρα,lip gloss και διορθώνουμε ατέλειες.[12]

Εικόνα: Βραδινό μακιγιάζ

4.2.Μακιγιάζ σύμφωνα με την εποχή του χρόνου.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ:

Το φωτεινό,λαμπερό καλοκαίρι θέλει ζωντανά χρώματα.Το απαλό γαλάζιο της θάλασσας με το απαλό χρυσαφί της άμμου,είναι συνθέσεις με τις οποίες η φύση δίνει το στίγμα του μακιγιάζ αυτής της εποχής.Θερμά,γήινα χρώματα,γλυκές αντιθέσεις ψυχρών-θερμών χρωμάτων ταιριάζουν απόλυτα στο ηλιοκαμμένο δέρμα του καλοκαιριού.Το ροδακινί,το βερικοκί,το χρυσαφί,το καφέ,το λιλά,το γαλάζιο,το απαλό τρκουάζ είναι χρώματα της παλέτας του καλοκαιρινού μακιγιάζ .Αποφεύγονται τα σκληρά χρώματα και οι έντονες αντιθέσεις τους.

Εικόνα:Μακιγιάζ καλοκαιριού

- Font de teint: Το ηλιοκαμένο δέρμα δείχνει φυσικό, φρέσκο και καθαρό κάτω από το έντονο φως του ηλίου, γι' αυτό χρειάζεται ελάχιστο make-up σε αποχρώσεις χρυσές, μπεζ, χρυσοκαφέ που ακολουθούν τον τόνο της επιδερμίδας.
- Κραγιόν: Σε θερμά κόκκινα, ροδακινί, απαλά ροζ, φούξια ή φυσικά μόνο με Lip gloss.
- Ρούζ: απαλό, συνοδεύει το κραγιόν, σε σε τόνους θερμούς και χρυσίζοντες.
- Σκιές: Τα μάτια περιγράφονται με απαλό eye liner ή σκιά στο χρώμα των ματιών ή σβησμένο μολύβι Kohl, για πιο φυσικό μακιγιάζ.
- Μάσκαρα: Στο φυσικό χρώμα των βλεφαρίδων.

Τα προϊόντα πρέπει να είναι αδιάβροχα για να μην μουντζουρώνονται από τη ζέστη, τον ιδρώτα ή τη θάλασσα. [13]

Εικόνα: Μακιγιάζ καλοκαιριού

ΧΕΙΜΩΝΑΣ:

Οι ψυχρές χειμωνιάτικες μέρες θέλουν πιο έντονο,πιο βαρύ μακιγιάζ.Τα λαμπερά ,θερμά ή ψυχρά εντυπωσιακά χρώματα δημιουργούν μία ενδιαφέρουσα εμφάνιση(Σαββίδου, Α.2001. Σημειώσεις Χρώμα στο μακιγιάζ. Τμήμα εκδόσεων Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης).

Εικόνα:Πρωινό χειμωνιάτικο μακιγιάζ

- Font de teint: Το δέρμα μακιγιάρεται ανοιχτό, φωτεινό στους φυσικούς του τόνους αρκετά πουδραρισμένο για βελούδινη,ματ επιδερμίδα.Τα διορθωτικά χρώματος (colour adjusters) συμβάλλουν για να δείχνει το πρόσωπο αψεγάδιαστο.
- Σκιές: Τα μάτια παίζουν με το φως και τις σκιές,απαλά το πρωί,με έντονες αντιθέσεις και σοφιστικέ εμφάνιση το βράδυ.Θερμές αποχρώσεις του ροζ, το γκριζο-μπλέ,το ηλεκτρικό,το πράσινο είναι χρώματα που χρησιμοποιούνται στα μάτια.
- Ρούζ: Το ρούζ ελάχιστο,όσο χρειάζεται για να ζωντανέψει απλά η επιδερμίδα και να προβληθούν ακόμη περισσότερο τα κυρίαρχα στοιχεία των ματιών και των χειλιών.Χλωμό ροζ-μπεζ,ανοιχτό βερικοκί,θερμά καφέ,τόνοι του κόκκινου κρασιού,το τριανταφυλλί συνδιάζονται με τις έντονες αποχρώσεις του κραγιόν.
- Χείλη: Τονισμένα με λαμπερά χρώματα το πρωί και βαθιά αισθησιακά το βράδυ,έχουν σημαντικό ρόλο στο μακιγιάζ του χειμώνα.
- Eye liner: Τοποθετούμε eye liner στο πάνω βλέφαρο και μολύβι kohl για το κάτω, δίνουν φυσικό σχήμα το πρωί και μυστηριώδες το βράδυ.
- Μάσκαρα: Φυσική απαλή το πρωί και βαθιά σκούρη το βράδυ.
- Ψεύτικες βλεφαρίδες συμπληρώνουν το μακιγιάζ το βράδυ.[13]

Εικόνα:Βραδινό χειμωνιάτικο μακιγιάζ

ΑΝΟΙΞΗ:

Η παλέτα του μακιγιάζ της άνοιξης περιλαμβάνει καθαρά, απαλά, θερμά, γήινα χρώματα αλλά και αποχρώσεις ουρανού. Τέτοια χρώματα είναι το ροζ, το γήινο καφέ, το κοραλλί, το απαλό κόκκινο, το δαμασκηί, το γαλάζιο και το μπλε. Το βλέμμα εμφανίζεται ξεκούραστο μετά τα βαθιά έντονα χρώματα του χειμώνα (Σαββίδου, Α.2001. Σημειώσεις Χρώμα στο μακιγιάζ. Τμήμα εκδόσεων Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης).

Εικόνα: Πρωινό ανοιξιότικο μακιγιάζ

- Font de teint: Η επιδρμίδα παίρνει τους γλυκούς και φωτεινούς τόνους του ροζ, του μπεζ, του χρυσαφένιου της άμμου.
- Ρουζ: Ακολουθεί τις αποχρώσεις του κραγιόν, σε ανοιχτότερους όμως τόνους.
- Κραγιόν: Τα χείλη είναι δροσερά, απαλά με με φωτεινά καθαρά ψυχρά ή θερμά χρώματα.
- Σκιές: Τα μάτια τονίζονται διακριτικά και παίζουν με τις αποχρώσεις του ροζ και όλων των καθαρών χρωμάτων.
- Eye liner: Κυρίως σε αποχρώσεις του καφέ και του δαμασκηνί για ένα πιο φυσικό αποτέλεσμα.
- Μάσκαρα: Ακολουθεί τις αποχρώσεις του eye liner.[13]

Εικόνα: Βραδινό ανοιξιάτικο μακιγιάζ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ:

Η μελαγχωλία του φθινοπώρου επηρεάζει και το μακιγιάζ που είναι τρυφερό και φυσικό. Το φθινόπωρο είναι το πέρασμα για τον χειμώνα, η επιδερμίδα μετά τους χρυσαφένιους τόνους του καλοκαιριού κιτρινίζει, γκριζάρει, γι' αυτό χρειάζεται θερμούς ροζέ τόνους.

Εικόνα: Πρωινό φθινοπωρινό μακιγιάζ

- Font de teint: Ελαφρύ και ακολουθεί την απόχρωση του δέρματος και κινείται στους τόνους του ουδέτερου μπεζ, του μπεζ-ροζ, του μπεζ-ροδακινί.
- Ρουζ: Το ρουζ ακολουθεί την απόχρωση του κραγιόν σε πιο απαλούς τόνους.
- Κραγιόν: Τα χείλη είναι ουδέτερα σε γήινες αποχρώσεις του καφέ, του σάπιου μήλου, του σοκολατί ή του δαμασκηνί.
- Σκιές: Κυριαρχούν βαθιές αποχρώσεις, του κόκκινου κρασιού, του χαλκού, οι γήινοι τόνοι που θυμίζουν τις διάφορες αποχρώσεις των φύλλων του φθινοπώρου.
- Eye liner: Κυρίως σε αποχρώσεις του καφέ και του δαμασκηνί.
- Μάσκαρα: Σε καφέ κυρίως αποχρώσεις το πρωί και πιο σκούρες το βράδυ.[13]

Εικόνα:Βραδινό φθινοπωρινό μακιγιάζ

4.3.Μακιγιάζ σύμφωνα με την ηλικία

4.3.1.Μακιγιάζ νεαρής ηλικίας

Το μακιγιάζ αυτό χαρακτηρίζεται από ένα δέρμα φρέσκο το μπορεί να έχει και δερματικά προβλήματα-βλάβες.Τα χαρακτηριστικά είναι έντονα.Είναι η ηλικία που δεν απαιτεί μεγάλη προσπάθεια για να δείχνει λαμπερό.Το μακιγιάζ αυτό καλύπτει κοπέλες των 15 έως 18 ετών.Είναι διακριτικό με παστέλ κυρίως χρώματα .

Εδώ το καλυπτικό μακιγιάζ χρησιμοποιείται μόνο εφόσον υπάρχουν σοβαρά προβλήματα στο δέρμα και χρησιμοποιούνται και τα ανάλογα για την κάθε περίπτωση προιόντα και δουλεύονται προσεκτικά και πολύ σχολαστικά.Στο μακιγιάζ αυτής της ηλικίας δεν γίνονται φωτοσκιάσεις.

Εικόνα:Μακιγιάζ νεαρής ηλικίας

- Font de teint/Make up: Το make up στο πρωινό μακιγιάζ συνήθως αποφεύγεται, χρησιμοποιείται μόνο σε κάποιες ειδικές περιπτώσεις στο απογευματινό. Το χρώμα είναι ίδιο με αυτό της επιδερμίδας. Στην ηλικία αυτή όμως καλύτερο είναι να χρησιμοποιούνται χρωματισμένες κρέμες που τονίζουν διακριτικά το δέρμα, είναι συνήθως φαρμακευτικά προϊόντα, ειδικά για προβληματικά δέρματα.
- Πούδρα: Συχνά αντικαθιστά το make-up οπότε χρησιμοποιείται κάποια πούδρα με χρώμα. Όταν όμως αυτή συνοδεύει το make-up είναι διάφανη.
- Concealer: Χρησιμοποιείται σε μικρή ποσότητα διότι σε αυτή την ηλικία δεν υπάρχουν μαύροι κύκλοι.
- Κραγιόν: Τα χείλη καλύπτονται με απαλά χρώματα. Τοποθετούνται παστέλ χρώματα και lip gloss. Το περίγραμμα των χειλιών γίνεται στο ίδιο χρώμα με το κραγιόν.
- Ρούζ: Ακολουθεί τις αποχρώσεις του κραγιόν.
- Σκιές: Τα μάτια βάζονται σε παστέλ αποχρώσεις του πάγου αλλά κυρίως σε γήινα χρώματα, χωρίς μεγάλες αντιθέσεις. Συνήθως τοποθετούνται δύο αποχρώσεις, μία ανοιχτή στο κινητό βλέφαρο και μία ελαφρώς σκουρότερη στην πτυχή του ματιού.
- Περίγραμμα ματιών: Προτιμότερο είναι να χρησιμοποιείται μολύβι kohl ή σκούρη αντί για eye liner, σε χρώματα καφέ, καφέ-γκρι και μπλε-γκρι.
- Μάσκαρα: Σε φυσικούς χρωματισμούς των βλεφάρων ή στο χρώμα της ίριδας του ματιού.
- Φρύδια: Τονίζονται ελαφρά στο φυσικό σχήμα.[12]

4.3.2.Μακιγιάζ μέσης ηλικίας

Το μακιγιάζ αυτό απευθύνεται σε ηλικίες από 18 ετών και μέχρι να υπάρξουν τα πρώτα σημάδια της γήρανσης (π.χ. χαλάρωση, ρυτίδες). Καλυπτικό μακιγιάζ γίνεται μόνο εφόσον υπάρχει κάποια δερματική βλάβη και κυρίως το βράδυ μπορούν να χρησιμοποιηθούν διορθωτικά χρώματος. Εάν υπάρχουν μαύροι κύκλοι, αυτοί καλύπτονται με concealer. Φωτοσκιάσεις γίνονται αν απαιτείται, προσέχοντας τα όρια.

Εικόνα:Μακιγιάζ μέσης ηλικίας

- Font de teint: Πρέπει πάντα να έχει την ίδια απόχρωση με την επιδερμίδα. Εάν το μακιγιάζ είναι πρωινό συνήθως χρησιμοποιείται ένα υδατικής φύσης make-up, ενώ εάν το μακιγιάζ είναι βραδινό προτιμώνται τα κρεμώδη διότι έχουν μεγαλύτερη κάλυψη.
- Πούδρα: Ανάλογα με το χρώμα δέρματος επιλέγουμε μία διάφανη πούδρα ή στο χρώμα του make-up. Τοποθετείται σε άφθονη ποσότητα.
- Κραγιόν: Ανάλογα με την περίπτωση μπορούν να βαφτούν σε περλέ, ματ, έντονα, ανοιχτά ή σκούρα χρώματα, πάντα όμως συνοδευόμενο με το περίγραμμα των χειλιών είτε στην ίδια απόχρωση είτε πιο σκούρη.
- Ρούζ: Ίδιας απόχρωσης με το κραγιόν ανάλογα με το είδος του μακιγιάζ.
- Σκιές: Τα χρώματα που χρησιμοποιούνται στα μάτια είναι περλέ, ματ, φωτεινά με έντονες αντιθέσεις μεταξύ τους .
- Περίγραμμα Ματιών: Τοποθετείται γραμμή eyeliner είτε μιλάμε για βραδινό , στο οποίο είναι έντονο , είτε για πρωινό , που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ή βρεγμένη σκιά ή μολύβι Kohl.
- Μάσκαρα: Είναι απαραίτητη και σε άφθονη ποσότητα.
- Ψεύτικες βλεφαρίδες χρησιμοποιούνται κυρίως το βράδυ.[12]

4.3.3.Μακιγιάζ μεγάλης ηλικίας

Στην κατηγορία αυτή η επιδερμίδα του ατόμου εμφανίζει δυσχρωμίες και οι γραμμές του προσώπου παίρνουν μία καθοδική κλίση για το λόγο αυτό η ένταση χρωμάτων και η ποσότητα των προϊόντων πρέπει να τοποθετείται με μέτρο. Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται έντονα και σκούρα χρώματα αλλά αντιθέτως τα απαλά και ανοιχτά καθώς αναδुकνεύουν το πρόσωπο και μετριάζουν την καθοδικότητα του. Στην περίπτωση απαιτούνται διορθωτικά χρώματος.

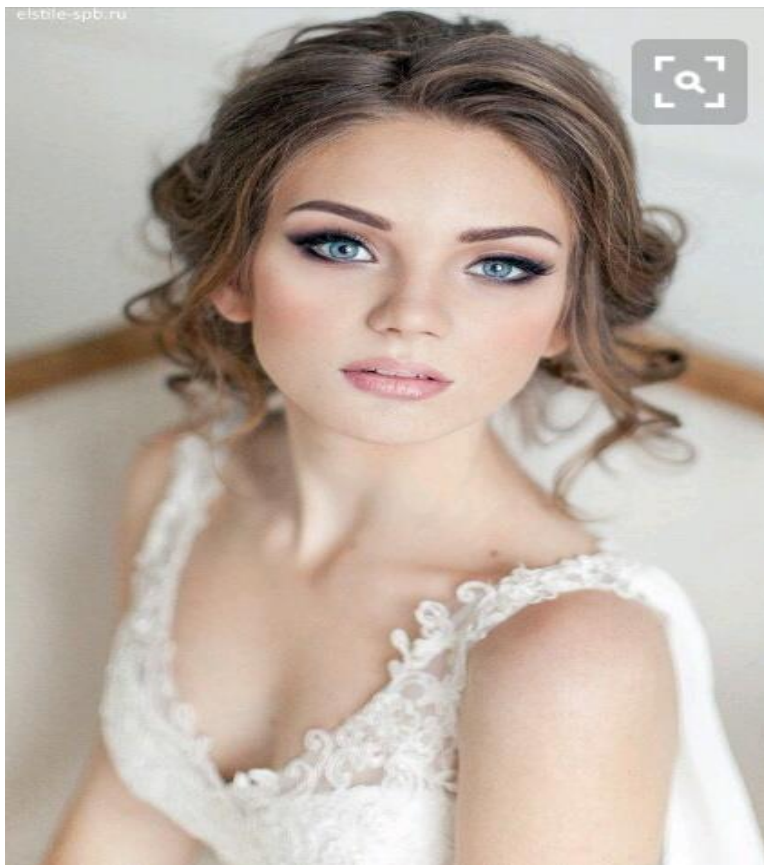
Εικόνα:Μακιγιάζ μεγάλης ηλικίας

- Font de teint: Η χρήση του είναι απαραίτητη, η υφή του λεπτόρευστη και χαμηλής κάλυψης. Η περιοχή των ματιών και των χειλιών απαιτεί μεγάλη προσοχή.
- Πούδρα: Η ποσότητα εδώ είναι ελεγχόμενη και διάφανη.
- Κραγιόν: Τα χρώματα είναι διακριτικά, ματ, απαλά το πρωί και ελαφρώς πιο σκούρα το βράδυ. Το περίγραμμα γίνεται λίγο πιο μέσα από το φυσιολογικό για να έχει μεγαλύτερη διάρκεια.
- Ρούζ: Τοποθετείται σε μικρή ποσότητα και ελαφρώς ανοδικά σε παστέλ αποχρώσεις.
- Σκιές: Λόγω ηλικίας τα μάτια στενεύουν και δείχνουν μικρότερα ενώ στο κάτω βλέφαρο μπορεί να υπάρχει πρήξιμο. Χρώματα που βοηθούν στην όψη τέτοιων ματιών είναι ματ ή ελαφρά γυαλιστερά ανοιχτά σε ανοδική φορά και αποφεύγονται τα σκούρα διότι ενισχύουν την κουρασμένη όψη τους. Η γραμμή του eye liner γίνεται λεπτό σε φυσικές αποχρώσεις και μπορεί να αντικατασταθεί με βρεγμένη σκιά.
- Μάσκαρα: Μπαίνει στο φυσικό χρώμα των βλεφαρίδων και μόνο στο άνω βλέφαρο.
- Φρύδια: Μακιγιάρονται με τρόπο ώστε να δίνεται ανοδικότητα. [12]

4.4.Μακιγιάζ περιστάσεων

4.4.1.Μακιγιάζ Νύφης

Σε ένα γάμο η νύφη αποτελεί το κεντρικό πρόσωπο,για το λόγο αυτό πρέπει όλα πάνω της, το νυφικό, τα μαλλιά και κυρίως το μακιγιάζ να είναι προσεγμένα και περιποιημένα.Το μακιγιάζ πρέπει να είναι φωτεινό στο φυσικό χρώμα τη επιδερμίδας ή ένα τόνο πιο ανοιχτό και η τοποθέτησή του απαιτεί μεγάλη προσοχή και λεπτομέρεια.Αξίζει να σημειωθεί ότι εάν η νύφη είναι μεγαλύτερης ηλικίας το μακιγιάζ της γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή,με βάση τα όσα γνωρίζουμε για το μακιγιάζ μεγάλης ηλικίας.

Εικόνα:Μακιγιάζ νύφης

- Καλυπτικό: Ενδείκνυται εφόσον υπάρχουν δερματικά προβλήματα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν και διορθωτικά χρώματος.Φωτοσκιάσεις γίνονται εάν το απαιτεί το πρόσωπο.Εάν κρίνεται απαραίτητο τοποθετείται και Concealer με προσοχή.
- Font de tein: Στο φυσικό χρώμα της επιδερμίδας.
- Πούδρα: Τοποθετείται κυρίως διάφανη ή σε μωβ απόχρωση για να προστεθεί λάμψη,η οποία μπορεί να είναι είτε ματ είτε περλέ.
- Κραγιόν: Τα χρώματα του κραγιόν κυμαίνονται σε παστέλ αποχρώσεις, ματ ή περλέ.Το περίγραμμα γίνεται στο ίδιο χρώμα με το κραγιόν.
- Ρούζ: Ίδιας απόχρωσης με το κραγιόν ελαφρώς πιο ανοιχτό.
- Σκιές: Τα χρώματα πρέπει να ταιριάζουν με τον χρωματικό τύπο της νύφης,το χρώμα της ίριδας αλλά να συνδιάζονται επίσης και με το χρώμα του ρούζ και του κραγιόν.Απαιτείται η βάση σκιάς ματιών για μεγαλύτερη διάρκεια.Το eye liner τοποθετείται σε ουδέτερα χρώματα στο άνω βλέφαρο.Τονίζοντας το σχήμα του μπορεί στο κάτω βλέφαρο να χρησιμοποιηθεί και μολύβι kohl.
- Μάσκαρα: Είναι αναπόσπαστο μέρος του μακιγιάζ όπως επίσης και οι ψεύτικες βλεφαρίδες.
- Φρύδια: Μακιγιάρονται στο φυσικό χρώμα και σχήμα τους.[13]

Εικόνα:Μακιγιάζ νύφης

4.4.2.Μακιγιάζ επιδείξεων

Πρόκειται για ένα επαγγελματικό μακιγιάζ που χωρίζεται σε μακιγιάζ σαλονιού και πασαρέλας.Στην περίπτωση του σαλονιού,έχουμε βραδινό μακιγιάζ,ενώ στην περίπτωση της πασαρέλας έχουμε πιο έντονο μακιγιάζ και μερικές φορές ακραίο ανάλογα με το στυλ των ρούχων που θα παρουσιαστούν.Βέβαια τα μακιγιάζ αυτά έχουν δύο κοινά:

1. Δεν χρησιμοποιούμε παστέλ και γήινα χρώματα, επειδή λόγω της μεγάλης απόστασης,κυρίως το μακιγιάζ πασαρέλας,και του τεχνητού φωτισμού το μοντέλο εμφανίζεται αμακιγιάριστο.
2. Επειδή δεν μπορεί να υπάρξει ολική αρμονία χρωμάτων και ρούχων τα μάτια ακολουθούν τον χρωματικό τύπο του μοντέλου και το κραγιόν και το ρούζ είναι ακαθόριστα.[13]

Εικόνα:Μακιγιάζ σαλονιού

Μακιγιάζ πασαρέλας:

- Καλυπτικό: Γίνεται εφόσον υπάρχουν δερματικά προβλήματα. Η χρήση των διορθωτικών χρώματος και του concealer είναι απαραίτητη.
- Font de teint: Το χρώμα του make-up πρέπει να ταιριάζει με το χρώμα της επιδερμίδας αλλά ο τόνος και η απόχρωση επιρρεάζονται από το είδος της επίδειξης, αποφεύγονται τα υδατικής φύσης προϊόντα γιατί λόγω θερμότητας μπορεί να αλλοιωθούν.
- Πούδρα: Αν και χρησιμοποιείται η διάφανη, τα περλέ και μωβ χρώματα δίνουν πιο εντυπωσιακά αποτελέσματα.
- Φωτοσκιάσεις: Αποτελούν αναγκαίο στοιχείο του μακιγιάζ.
- Χείλη: Αναδεικνύονται μέσω φωτεινών χρωμάτων κραγιόν με lip gloss αλλά και με την δημιουργία αντιθέσεων ανάμεσα στα χρώματα και στο περίγραμμα.
- Ρούζ: Ίδιο με το χρώμα του κραγιόν αλλά με μεγαλύτερη ένταση. Συνήθως τοποθετείται πιο έξω για να φωτιστεί περισσότερο το πρόσωπο
- Σκιές: Χρησιμοποιούνται έντονα χρώματα με τονικές αντιθέσεις και βάση σκιάς ματιών.
- Περίγραμμα ματιών: Πέρα από το σχηματισμό του eye liner μπορεί να χρησιμοποιηθεί μολύβι λευκού χρώματος είτε στο εσωτερικό του κάτω βλεφάρου είτε παράλληλα στις γραμμές του eye liner , για να προβληθούν τα μάτια περισσότερο .
- Μάσκαρα: Τοποθετείται σε έντονες και σκούρες αποχρώσεις όπως και η ψεύτικες βλεφαρίδες.
- Φρύδια: Αποτριχώνονται και είτε ζωγραφίζονται είτε όχι ανάλογα με το είδος της μόδας.[13]

Εικόνα:Μακιγιάζ πασαρέλας

5.Τεχνική προσθετικών υλικών

Σε πολλές ταινίες και θεατρικές παραστάσεις οι ηθοποιοί για την πλοκή του έργου είναι αναγκασμένοι να «παραμορφώνονται» σε διάφορα μέρη του σώματος τους με την τεχνική του προσθετικού μακιγιάζ καθώς μόνο με τα χρώματα του μακιγιάζ είναι αδύνατη η διαδικασία αυτή.Το προσθετικό μακιγιάζ περιλαμβάνει τη χρήση διαφόρων υλικών,τα οποία φτιάχνονται από γλυπτά, καλούπια, εκμαγεία, γένηια, περούκες που αποσκοπούν στη δημιουργία των ειδικών εφέ.Με τα υλικά αυτά που το κάθε ένα παίζει το ρόλο του, μπορούμε πάνω στα δέρματα να δημιουργήσουμε διάφορες βλάβες, όπως:

1. Πληγές και μώλωπες
2. Κόψιμο
3. Ράμματα
4. Τραύμα από σφαίρα
5. Έγκαυμα
6. Εκδορές-Γραντζουνιές
7. Κρεατοελιές
8. Μαύρα δόντια
9. Αξύριστη όψη

Πέρα από τη χρήση των τεχνικών προσθετικών υλικών,το προσθετικό μακιγιάζ μας δίνει τη δυνατότητα να αλλάξουμε το σχήμα και την όψη όλων των χαρακτηριστικών του ατόμου,με τα πιο συνηθέστερα σημεία: το πρόσωπο,τον λαιμό και τα χέρια. Αυτό ονομάζεται τρισδιάστατο μακιγιάζ και πραγματοποιείται με τη δυνατότητα ποικίλων υλικών όπως :

Derma wax (Κερί δέρματος), είναι μια κατηγορία χημικών ενώσεων εύπλαστης στερεάς μορφής σε θερμοκρασίες περιβάλλοντος, οι οποίες λιώνουν σε θερμοκρασίες πάνω από περίπου 45° C δίνοντας ένα χαμηλού ιξώδους υγρό. Τα κεριά είναι αδιάλυτα στο νερό αλλά διαλυτά σε οργανικούς διαλύτες. Τόσο τα συνθετικά όσο και τα φυσικά κεριά, είναι οργανικές ενώσεις και αποτελούνται κατά κανόνα από μακριές αλυσίδες αλκυλίων. Το παραλαμβάνουμε από τις μέλισσες, το φυτό jojoba , τα φύλλα του φοίνικα carnauba και το μαλλί των προβάτων (λανολίνη).

Αν και είναι αρκετά όμοιο με το pose putty αυτό θεωρείται πιο μαλακό και επειδή υπάρχει κίνδυνος να ξεκολλίσει χρησιμοποιούνται δύο τρόποι:

A) Βαμβάκι κάτω από το κερί δέρματος

B) Λάτεξ πάνω από το κερί δέρματος

Εικόνα:Χρήση του derma wax

Ζελατίνη, είναι μια διαφανής εύθραυστη στερεά ουσία, άχρωμη ή ελαφρώς κίτρινη, σχεδόν άγευστη και άοσμη, η οποία δημιουργείται με παρατεταμένο βρασμό του συνδετικού ιστού των ζώων. Έχει πολλές χρήσεις στα τρόφιμα, ιατρική και σε κατασκευές. Το παραλαμβάνουμε από υποπροϊόντα του κρέατος (κυρίως δέρματα και κόκκαλα χοιρινού και βοοειδών, όχι όμως από κέρατα και οπλές). Το υλικό αυτό μπορεί κανείς να το βρεί σε μορφή σκόνης για τη δημιουργία πληγών, τραυμάτων, ουλών κ.α.

Εικόνα: Δείγμα ζελατίνης που χρησιμοποιείται στην τεχνική προσθετικών υλικών.

Λάτεξ, είναι γαλάκτωμα πολυμερών μικροσωματιδίων σε ένα υδατικό μέσο. Βρέθηκε στα κύτταρα των ανθοφόρων φυτών, του δέντρου καουτσούκ (*Hevea brasiliensis*). Μπορεί να είναι φυσικό ή συνθετικό (με τον πολυμερισμό ενός μονομερούς) το υλικό αυτό είναι υγρό και μας βοηθάει να κατασκευάσουμε ρυτίδες, ελιές και τραχιά υφή. Βρίσκεται στη φύση σαν ένα γαλακτώδες υγρό το οποίο απαντάται στο 10% του συνόλου των ανθοφόρων φυτών (αγγειόσπερμα). Πρόκειται για ένα γαλάκτωμα που περιέχει συμπλέγματα από πρωτεΐνες, αλκαλοειδή, άμυλο, σάκχαρα, έλαια, τανίνες, ρητίνες και κόμμεα τα οποία πήζουν όταν εκτεθούν στον αέρα. Στα περισσότερα φυτά, το γαλάκτωμα έχει άσπρο χρώμα, παρ' όλα αυτά, σε μερικά έχει κίτρινη, πορτοκαλί ή κόκκινη απόχρωση. Κυκλοφορεί σε διακλαδισμένους σωλήνες που διαπερνούν κατά μήκος τους ιστούς του φυτού, και εξάγουν ουσίες, ενεργώντας ως δεξαμενές απέκκρισης.

Χρησιμοποιείται κυρίως για τη δημιουργία ρυτίδων, όπου υπάρχουν διάφοροι τρόποι εφαρμογής, όπως:

- A) Βάζω υγρό λάτεξ πάνω σε ένα απλό γηρασμένο μακιγιάζ
- B) Για πιο βαθιές ρυτίδες, βάζω χαρτομάντηλο πριν το λάτεξ και ξανά από πάνω
- Γ) Τοποθετούμε κόλλα στο δέρμα, κολλάμε πάνω βαμβάκι και όταν στεγνώσει, έχοντας αφαιρέσει πολλές ίνες, βάζω λάτεξ. [8]

Εικόνα: Χρήση λάτεξ την ώρα που εφαρμόζεται στο πρόσωπο

Εικόνα: Αποτέλεσμα χρήσης λάτεξ για μακιγιάζ προσθετικών υλικών.

Άλλα υλικά που χρησιμοποιούνται στην τεχνική προσθετικών υλικών:

- Κολλόδιο . Για τη δημιουργία εφέ βαθιών κοψιμάτων δέρματος. Ακατάλληλο για παιδιά, πολύ ευαίσθητα δέρματα και για κοντά στα μάτια.
- Κόλλα Duo. Υποαλλεργική κόλλα με βάση το λάτεξ που βγαίνει σε σωληνάκια. Βοηθάει στην τοποθέτηση ψεύτικων βλεφαρίδων και για εφέ γήρανσης γύρω από τα μάτια.
- Sealer. Υγρό στερεωτικό υλικό που σταθεροποιεί το κερί πάνω στο δέρμα και μας βοηθάει να το βιάσουμε. Διαλύεται με ασετόν.
- Tuplast. Παχύρευστο πλαστικό υλικό σε σωληνάριο για τη δημιουργία πηγών, ουλών, φουσκαλών και ελιών. Απλώνεται κατευθείαν πάνω στο δέρμα και αφαιρείται τραβώντας το.
- Spirit gum. Ειδική κόλλα εφέ για μουστάκια, γένια, περούκες και φαλάκρες. Η απλή spirit gum είναι κάπως γυαλιστερή, γι' αυτό στο σινεμά και την tv προτιμάται περισσότερο η ματ spirit gum.
- Αλκοόλη. Χρησιμοποιείται για την αφαίρεση της spirit gum. Η αλκοόλη χρησιμοποιείται και για την αφαίρεση κόλλας από έτοιμες κατασκευές και για κόλλα από τη διχτυωτή δαντέλα της περούκας.
- Ασετόν. Χρησιμοποιείται για να αραιώνει και να διαλύει το κολλόδιο, το tuplast και το sealer.
- Γλυκερίνη. Χρησιμοποιείται για τη δημιουργία δακρύων και ιδρώτα.
- Σμάλτο δοντιών. Υγρό υλικό βαφής των δοντιών. Απλώνεται πάνω σε στεγνό δόντι και πρέπει να στεγνώσει. Το αφαιρούμε τρίβοντάς το με πετσέτα ή τοπικά με οινόπνευμα πάνω σε χαρτομάντιλο ή πανί. Διατίθεται σε χρώματα όπως μαύρο, λευκό, ιβουάρ, καφέ, χρυσό και ασημί.
- Κρεπέ μαλλιών (crepe wool). Είναι πλεγμένο μαλλί. Υπάρχει και φυσική τρίχα (hair crepe), η οποία είναι πολύ ακριβή και χρησιμοποιείται για τη δημιουργία περούκας. Η τεχνική αυτή απαιτεί μια πιο εξειδικευμένη γνώση. Το crepe wool διατίθεται σε ποικιλία αποχρώσεων και τοποθετείται εύκολα.
- Αίμα (Transparent blood). Είναι εξωτερικής χρήσης, η ροή είναι σαν είναι αληθινό αίμα, η αφαίρεσή του είναι με νερό και δεν στεγνώνει. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί στα ρούχα και στο δέρμα. Οι αποχρώσεις του είναι σκούρο και ανοιχτό κόκκινο.
- Αίμα εσωτερικής και εξωτερικής χρήσης. Χρησιμοποιείται στο πρόσωπο (στόμα και μύτη) αλλά και στα ρούχα.
- Αίμα σε κάψουλες. Δημιουργείται τεχνητό αίμα, όταν ο ηθοποιός δαγκώνει την κάψουλα και το υλικό της έρθει σε επαφή με το σάλιο.[11]

5.1. Τοποθέτηση και αφαίρεση προσθετικών υλικών

- Τοποθέτηση

Πριν απο κάθε εφαρμογή προσθετικού πρέπει το δέρμα να είναι καθαρό και ενυδατωμένο. Καλό είναι να χρησιμοποιούμε καθαριστικό προϊόν με αντισηπτικές ιδιότητες. Για την τοποθέτηση των προσθετικών μερών χρησιμοποιούμε κόλλα. Υπάρχουν διαφόρων ειδών κόλλες. Η πιο συχνά χρησιμοποιούμενη στα special effects είναι η spirit gum. Επίσης σαν κόλλα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και το υγρό λάτεξ. Αρχικά, τοποθετούμε όλα τα προσθετικά μέρη μαζί για να τεστάrouμε αν ταιριάζουν μεταξύ τους. Στη συνέχεια πουδράrouμε με σκουρόχρωμη πούδρα στις άκρες τους ώστε να φανεί το σημείο ένωσης και που θα τοποθετηθεί η κόλλα. Τέλος, τοποθετούμε ένα λεπτό στρώμα κόλλας και πιέζουμε ελαφρά το προσθετικό ώστε να κολλήσει.

Εικόνα: Εφαρμογή προσθετικού μακιγιάζ

Αφαίρεση

Βουτάμε ένα πινέλο στο αφαιρετικό κόλλας και περνάμε με αυτό τις άκρες του προσθετικού. Στη συνέχεια τραβάμε με απαλές κινήσεις το προσθετικό προς τα πάνω. Όταν το προσθετικό αφαιρεθεί εντελώς, καθαρίζουμε το δέρμα από τυχόν υπολείμματα κόλλας με επιπλέον αφαιρετικό. Έπειτα τοποθετούμε isopropyl myristate, καθαρίζουμε με καθαριστικό που να έχει αντισηπτικές ιδιότητες και αφαιρούμε με βαμβάκι.[9]

5.2.Εφαρμογή προσθετικών υλικών

Μώλωπες

Ο μώλωπας οφείλεται σε εσωτερική αιμοραγία τη στιγμή που τα τριχοειδή αγγεία σπάνε. Αρχικά, το σημείο λόγω του αίματος που χύνεται από τα σπασμένα αγγεία γίνεται κόκκινο. Στη συνέχεια το αίμα αρχίζει και πήζει, οπότε γίνεται καφέ, μετά μπλε-μωβ, ίσως και μαύρο. Όσο ο μώλωπας υποχωρεί παίρνει καφέ-πράσινη απόχρωση και καθώς όλα απορροφώνται βαθμιαία πίσω στο σώμα γίνεται κίτρινο. Σύμφωνα με τα στάδια αυτά, δημιουργείται ο μώλωπας συνήθως με σκιές, ξεκινώντας εσωτερικά με κόκκινο και συστηματικά όσο προχωράει προς τα έξω θα σβήνει και θα καταλήξει σε κίτρινο.

Εικόνα:Μακιγιάζ ενός μώλωπα

Κόψιμο

Έχοντας καθαρίσει το δέρμα και πλάσει το κερί το τοποθετούμε πάνω στο δέρμα. Με μία σπάτουλα λειαίνουμε το κερί ώστε να δέσει και να γίνει ένα με το δέρμα. Το εσωτερικό του κεριού το χαράζουμε με την σπάτουλα για να πετύχουμε την όψη ενός κοψίματος. Από μέσα προς τα έξω τα χρώματα που χρησιμοποιούνται είναι μαύρο μέσα για να δώσει βάθος και κόκκινο στα άκρα όπως επίσης και στην γύρω περιοχή. Εάν θέλουμε να δείξει πιο ρεαλιστικό προσθέτουμε λίγες σταγόνες από υγρό αίμα ή κάποιο κομμάτι πλαστικού για να φανεί σαν να έχει κοπεί από γυαλί.[9][11]

Εικόνα:Μακιγιάζ ενός κοψίματος

Ράμματα

Για να δημιουργήσουμε την όψη ενός ράμματος απλώνουμε τρεις φορές κολλόδιο σε καθαρό δέρμα,πλάθωντας το σχήμα που επιθυμούμε. Τοποθετούμε μαύρη κλωστή,κολλώντας την σε μικρά κομμάτια. Πουδράρουμε διακριτικά και αν το απαιτεί η περίσταση,ρίχνουμε λίγες σταγόνες αίματος.

Εικόνα:Μακιγιάζ ενός ράμματος

Κρεατοελιές

Φτιάχνονται από σταγόνες λάτεξ είτε κατευθείαν πάνω στο δέρμα είτε στάζοντας λάτεξ πάνω σε μία επιφάνεια, βάζοντας κόλλα ή λάτεξ στην πίσω πλευρά για να κολλήσει στο δέρμα. Χρωματίζουμε την ελιά με καφέ χρώμα. Μπορούμε να προσθέσουμε και τρίχες καθώς τοποθετούμε το λάτεξ.[9][11]

Τραύμα από σφαίρα

Βάζουμε κόλλα στο σημείο που θέλουμε να σχηματίσουμε το τραύμα,κολλάμε επάνω το κερί σε σχήμα σφαίρας και με την σπάτουλα ενώνουμε τα άκρα με το δέρμα. Με μία οδοντογλυφίδα σχηματίζουμε μία τρύπα στο εσωτερικό του κεριού.Χρωματίζουμε το κερί σκούρο κόκκινο και λίγο σκούρο μπλε στο εξωτερικό του,αναμηγνύοντας τα.Στο εσωτερικό της τρύπας τοποθετούμε σκούρο κόκκινο και κόκκινο αίμα μέσα και έξω από το τραύμα.

Εικόνα:Μακιγιάζ τραύματος από σφαίρα

Έγκαυμα

Το έγκαυμα δημιουργείται μακιγιάροντας το σημείο με τη μέθοδο stippling και make-up στο χρώμα του δέρματος. Κάποιες φορές τα εγκαύματα έχουν και φουσκάλες που εάν θέλουμε να πετύχουμε ένα τέτοιο αποτέλεσμα, χρησιμοποιούμε λάτεξ τοποθετώντας το με ένα πορώδες σφουγγαράκι. Στεγνώνουμε το υλικό, πουδράρουμε και απλώνουμε χρώμα βάσης για έγκαυμα. Με ένα τσιμπιδάκι μπορούμε να ανοίξουμε τρύπες στις φουσκάλες για ένα πιο ανατριχιαστικό αποτέλεσμα, προσθέτοντας ρούζ σε κρεμώδη υφή. Αν κρίνεται απαραίτητο προσθέτουμε και αίμα.

Ένας άλλος τρόπος είναι να τοποθετήσουμε ένα χαρτομάντηλο σε δύο στρώσεις λάτεξ, πουδράροντας και μακιγιάροντας ανάλογα.

Τέλος, το έγκαυμα μπορεί να γίνει και με τη χρήση ζελατίνας την οποία πρώτα έχουμε λιώσει. Την απλώνουμε έτσι επάνω στο δέρμα ώστε να έχει ανώμαλη επιφάνεια και έπειτα την στεγνώνουμε. Χρησιμοποιούμε κόκκινες και μαύρες αποχρώσεις ώστε να δώσει την όψη του καμμένου δέρματος. [9][11]

Εικόνα: Μακιγιάζ από έγκαυμα

Εκδορές-Γραντζουνιές

Σε ένα πορώδες σφουγγαράκι βάζουμε καφέ λιπαρό χρώμα και το περνάμε κατά μήκος στο δέρμα. Με τη βοήθεια ενός λεπτού πινέλου βάζουμε λίγο αίμα στα διάφορα σημεία του. Τοποθετούμε και μικρές σταγόνες αίματος.

Εικόνα:Μακιγιάζ από εκδορά

Μαύρα δόντια

Χρωματίζουμε τα δόντια με κίτρινο χρώμα νικοτίνης και μόλις στεγνώσει προσθέτουμε λίγο μαύρο.Στο τέλος, τοποθετούμε σμάλτο και το αφήνουμε να στεγνώσει.

Εικόνα:Μακιγιάζ μαύρου δοντιού

Αξύριστη όψη

Κόβουμε μία τούφα μαλλιών σε ένα δοχείο ενώ την έχουμε χτενίσει. Στο σημείο που θα τοποθετήσουμε τα γένεια, χρωματίζουμε σκουρότερα την επιφάνεια με ένα stick foundation ανάλογα με το χρώμα του δέρματος. Βάζουμε κερί ματ στη γενειάδα που σχηματίσαμε και με ένα σφουγγαράκι κολλάμε τις τρίχες. Την περίσσεια ποσότητα των τριχών μπορούμε να την αφαιρέσουμε χτενίζοντας απαλά με ένα βουρτσάκι.[9][11]

Εικόνα:Μακιγιάζ αξύριστης όψης

5.3.Οι μάσκες σήμερα

Ο πιο αποτελεσματικός και σίγουρος τρόπος για να δημιουργήσουμε την μπροστινή όψη του προσώπου του ηθοποιού είναι η κατασκευή εκμαγείου ή καλουπιού για την οποία απαιτείται η χρήση πολλών επαγγελματικών υλικών αλλά και το χέρι ενός έμπειρου ατόμου. Τα nose putty, derma wax, ζελατίνα κ.α. αν και χρήσιμα υλικά δεν βοηθάνε ενώ ο γύψος κυριαρχεί σαν υλικό για την κατασκευή των εκμαγείων.

Κατασκευή

Πριν από κάθε κατασκευή καλουπιού πρέπει να έχουμε καθαρίσει σχολαστικά το σημείο ή ολόκληρο το πρόσωπο του ηθοποιού. Το πρώτο βήμα είναι η κατασκευή του αρνητικού εκμαγείου. Το υλικό που χρησιμοποιούμε εδώ είναι μία σκόνη, η οποία ανακατεύεται με νερό. Το υλικό αυτό ονομάζεται «moulage» και υπάρχει σε άσπρο και σε μαύρο. Στο άσπρο, βυθίζουμε το υλικό σε βρασμένο νερό και το αφήνουμε να

κρύνει στους 42 Βαθμούς, ενώ στο μαύρο βυθίζουμε το υλικό σε κρύο νερό και σε λιγότερο από ένα λεπτό το βάζουμε στην περιοχή. Αν και το καθένα έχει τα δικά του χαρακτηριστικά, πρέπει και στα δύο να έχουμε ελαστικά, πλαστικά δοχεία και πλαστικές σπάτουλες.

Εικόνα: Κατασκευή μάσκας

Αρχικά, τοποθετούμε το υλικό στο πρόσωπο σε παχύ στρώμα και αφού αυτό στερεωθεί, ενισχύουμε με 4 στρώσεις γύψο για να εξασφαλίσουμε το σχήμα, για να μην μας χαλάσει. Φυσικά, θα πρέπει να προσέξουμε το σημείο των αυτιών, πιέζοντας εκεί καθώς μπορεί να δημιουργηθούν φυσαλίδες, αλλά και το σημείο της μύτης για να μην εμποδίζουμε την αναπνοή του μοντέλου. Στο τέλος, ζητάμε από το άτομο να κάνει διάφορους μορφασμούς ώστε να ξεκολλήσει το καλούπι, βοηθώντας με τα χέρια να αποκολληθούν τα άκρα από το πρόσωπο. Αφού ολοκληρωθεί η διαδικασία του αρνητικού καλουπιού, πρέπει να προχωρήσουμε στην δημιουργία του θετικού καλουπιού. Για να ολοκληρωθεί αυτό, χρησιμοποιούμε πυκτό γύψο μέσα και έξω από το καλούπι. Έπειτα το αφήνουμε να στεγνώσει καλά, που συχνά απαιτούνται και μέρες γι' αυτό. Κατόπιν, το βάζουμε με ένα-δύο στρώματα από βερνίκι λάκκα. Έτσι, πλέον μπορούμε να προχωρήσουμε στο σχηματισμό των χαρακτηριστικών που η κατασκευή τους γίνεται από λάτεξ.

Εικόνα: Μάσκα που μόλις έχει αποκολληθεί από το πρόσωπο.

Για να δημιουργήσουμε τώρα ένα αρνητικό γύψινο καλούπι ενός χαρακτηριστικού χρειάζεται να σχηματίσουμε ένα φράγμα γύρω από την περιοχή στην οποία επιθυμούμε να δουλευτεί, ώστε να μην κυλίσει ο γύψος στο υπόλοιπο θετικό καλούπι. Αφού το επιθυμητό χαρακτηριστικό αποκτήσει το κατάλληλο πάχος και έχει στενώσει, ξεκολλάει, αφού πρηγούμενος έχουμε τοποθετήσει καστορέλαιο στο θετικό καλούπι αλλά και στο πήλινο φράγμα.

Κατασκευή προσθετικών από υγρό λάτεξ

Η κατασκευή προσθετικών από υγρό λάτεξ γίνεται με δύο τρόπους.

1. Βάζουμε το υγρό λάτεξ μέσα στο αρνητικό γύψινο καλούπι με μία βούρτσα
2. Χύνουμε το υγρό στο γύψινο απ' ευθείας

Επισημαίνουμε ότι και στους δύο τρόπους σημειώνουμε τα άκρα των κομματιών, έτσι ώστε να μην ξεπεράσουμε τα όρια.

Κατασκευή προσθετικών από αφρώδες λάτεξ

Για να δημιουργήσουμε ένα προσθετικό από αφρώδες λάτεξ απαιτούνται δύο καλούπια, ένα θετικό και ένα αρνητικό. Φτιάχνουμε επίσης δύο ημισφαίρια πηλού, τα χωρίζουμε στα τέσσερα και τα τοποθετούμε στο αρνητικό καλούπι. Πριν όμως αλοιφούμε όλα τα μέρη με καστορέλαιο και χρησιμοποιούμε γύψο για να κατασκευάσουμε ένα θετικό καλούπι και περιμένουμε να στεγνώσει. Χτίζουμε ένα πήλινο φράγμα και το αλείφουμε με καστορέλαιο και ρίχνουμε γύψο, με στόχο να δημιουργήσουμε ένα αρνητικό καλούπι του επιθυμητού χαρακτηριστικού. Όταν αυτό σταθεροποιηθεί, αφού χωρίσουμε τα καλούπια, τα καθαρίζουμε. Έχουμε λοιπόν δύο καλούπια ενωμένα λόγω των ημισφαιριδίων πηλού. Το κενό όμως που υπάρχει ενδιάμεσα καλύπτεται με αφρώδες λάτεξ. Πιέζουμε τα δύο μέρη τα οποία στη συνέχεια θα μπουν στο φούρνο για τρεις ώρες. Όταν αυτό είναι έτοιμο και τα δύο μέρη χωριστούν, αφαιρούμε το κομμάτι του λάτεξ και μπορούμε πλέον με κόλλα να το εφαρμόσουμε στο πρόσωπο, αφού πρώτα το καλύψουμε με πούδρα και χρώμα. [11]

Εικόνα: Προσθετικό χαρακτηριστικό από λάτεξ.

5.4. Μακιγιάζ χαρακτήρων

Το μακιγιάζ χαρακτήρων εφαρμόζεται για να δώσει μια μορφή στο πρόσωπο και στο σώμα του ηθοποιού που να ταιριάζει με τον χαρακτήρα που υποδύεται και να βοηθήσει τον θεατή να προσεγγίσει καλύτερα τους χαρακτήρες μιας παράστασης. Ο σκοπός του μακιγιάζ είναι να αλλάξει την εμφάνιση ενός ατόμου ως προς την ηλικία, την φυλή, τα χαρακτηριστικά του προσώπου ή τη μορφή του σώματος. Ανάλογα με το αποτέλεσμα που θέλουμε να πετύχουμε. Η εφαρμογή αυτού του μακιγιάζ είναι πιο δύσκολη από ένα απλό μακιγιάζ σκηνής και συχνά απαιτούνται εξειδικευμένα προϊόντα. Ιδιαίτερη δυσκολία παρουσιάζουν και τα μακιγιάζ ιστορικών χαρακτήρων των οποίων η εμφάνιση είναι γνωστή στους θεατές.

Μακιγιάζ ηλικίας

Σύνηθες φαινόμενο στο μακιγιάζ σκηνής είναι η αλλαγή της εξωτερικής εμφάνισης του ηθοποιού έτσι ώστε να ανταποκρίνεται ηλικιακά στον ρόλο είναι πολλές οι φορές όπου η βιολογική ηλικία του ηθοποιού δεν συμβαδίζει με την ηλικία του ρόλου που πρέπει να υποδυθεί. Σ αυτές της περιπτώσεις εφαρμόζουμε το μακιγιάζ ηλικίας είτε για να μεταμορφώσουμε τον ηθοποιό σε άτομο μεγαλύτερης ηλικίας είτε σε άτομο μικρότερης ηλικίας. Δεν υπάρχει μόνο ένας «τύπος» μακιγιάζ ηλικίας. Οι σωστές αλλαγές στα χαρακτηριστικά του προσώπου, του λαιμού και των χεριών παραπέμπουν στη κατάλληλη ηλικία δημιουργώντας το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα φυσιολογικά χαρακτηριστικά του προσώπου που έχει ένα πρόσωπο νεανικής, μέσης, και μεγάλης ηλικίας.

Νεανική ηλικία: κάποια από τα βασικά χαρακτηριστικά που είναι εύκολο να «εκμεταλλευτεί» ένα μακιγιάζ είναι:

1. Συνήθως απαλό δέρμα
2. Καλό-σωστό χρώμα στο δέρμα του προσώπου
3. Λεπτοφτιαγμένη καμπύλη στόματος
4. Σωστά χρωματισμένα χείλη
5. Απαλά τόξα φρυδιών που ακολουθούν την καμπύλη των ματιών
6. Και τέλος πλούσια μαλλιών.

Μέση ηλικία: είναι μια αόριστη περίοδος στο μέσο περίπου της ζωής του ανθρώπου. Κατά την διάρκειά της η εμφάνιση του ατόμου μεταβάλλεται σημαντικά.

1. Πολλές μεταβολές παρατηρούνται στο χρώμα του δέρματος. Στους ανθρώπους που ζουν και εργάζονται στην ύπαιθρο το δέρμα παίρνει μια πιο κοκκινωπή ηλιοκαμμένη απόχρωση, ενώ τα άτομα που περνούν πολλές ώρες σε κλειστούς χώρους το δέρμα αποκτά μια πιο χλωμή απόχρωση.
2. Το χρώμα της υγείας χάνεται από τα μάγουλα των γυναικών.
3. Η περιοχή της γενειάδας στα πρόσωπα των ανδρών σκουραίνει αισθητά.
4. Τα μαλλιά και στα δύο φύλλα γκριζάρουν ή αραιώνουν. Η γραμμή των μαλλιών υποχωρεί με αποτέλεσμα ένα ψηλό μέτωπο.
5. Οι πρώτες ρυτίδες αρχίζουν να εμφανίζονται κοντά στα μάτια, στο στόμα και στο λαιμό.
6. Τέλος τα ζυγωματικά προβάλλουν περισσότερο καθώς τα μάγουλα μοιάζουν να υποχωρούν ιδιαίτερα σε αδύνατα άτομα.

Μεγάλη ηλικία: η εμφάνιση του ατόμου αλλάζει δραματικά.

1. Η δομή του προσώπου γίνεται πιο οστέινη.
2. Στα παχύσαρκα άτομα δημιουργείτε διπλοσάγονο.
3. Τα μαλλιά αραιώνουν ή πέφτουν.
4. Τα φρύδια γίνονται θαμνώδη και τραχεία ιδιαίτερα στους άνδρες.
5. Τα χείλη γίνονται λεπτότερα .
6. Όλο το πρόσωπο δείχνει ρυτιδιασμένο, θαμπό χωρίς λάμψη και χρώμα. Από όλα αυτά τα στοιχεία επιλέγονται αυτά που μπορούν και πρέπει να χρησιμοποιηθούν. Η απόφαση στηρίζεται στην ανάλυση του χαρακτήρα.

Μακιγιάζ γήρανσης

Ανάλογα με το πόσο γηρασμένο θέλουμε να μοιάζει το δέρμα χρησιμοποιούμε:

1. Make-up 2-3 τόνους σκουρότερο από το χρώμα της επιδερμίδας ή χλωμότερο αν αυτό απαιτεί το προφίλ του ρόλου. Τοποθετούμε το χρώμα σκίασης και τονισμού όπου χρειάζεται ανάλογα με την ηλικία που πρέπει να πετύχουμε
2. Δημιουργούμε ευδιάκριτους πόρους με την τεχνική του stippling που είναι χαρακτηριστικό της γήρανσης.
3. Το επόμενο βήμα είναι η δημιουργία των ρυτίδων και η αλλαγή των χαρακτηριστικών του προσώπου, π.χ. χειλιών, λαιμού, βλεφάρων, μαλλιών και φρυδιών όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. ²

4. Το ρουζ που χρησιμοποιούμε στην γήρανση είναι συνήθως σε κοκκινωπές αποχρώσεις σε μορφή στικ ή δεν βάζουμε καθόλου ρουζ αν πρόκειται για άρρωστο ηλικιωμένο πρόσωπο.
5. Τέλος πουδράρουμε το πρόσωπο για να σταθεροποιήσουμε το αποτέλεσμα.[5]

Εικόνα:Μακιγιάζ γήρανσης

Εικόνα:Μακιγιάζ γήρανσης

Μακιγιάζ ζόμπι

Αρχικά απλώνουμε στο πρόσωπο βάση σε λευκή ή πράσινη ή μωβ απόχρωση. Με μια σκουρόχρωμη σκιά σε γκρι ή ανθρακί τόνους, τονίζουμε τα σημεία του προσώπου όπου υπάρχουν φυσικές σκιές βαθαίνοντάς τα αρκετά (π.χ. στις κόγχες των ματιών και κάτω από τα μήλα του προσώπου). Μαυρίζουμε τα μάτια περισσότερο στο εσωτερικό και στο μέσο του βλεφάρου και σβήνουμε σταδιακά προς τα έξω. Απλώνουμε πούδρα σε όλο το πρόσωπο για να δώσουμε μια μη υγιή εμφάνιση. Ξανοίγουμε το χρώμα των φρυδιών με πούδρα ή κονσίλερ και βάζουμε τα χείλη σε μαυρη-κόκκινη απόχρωση. Μπορούμε να απλώσουμε διάσπαρτα σε σημεία πινελιές απο κραγιόν σε χρώμα μαρόν ώστε να δώσουμε την εντύπωση ξεραμένου αίματος. Αν θέλουμε για πιο εντυπωσιακό αποτέλεσμα προσθέτουμε φακούς επαφής που είναι ειδικά σχεδιασμένοι για να δίνουν τρομακτικό εφέ στα μάτια. Τέλος προσθέτουμε λίγο τεχνητό αίμα στα χείλη αφήνοντάς το να τρέξει.[4]

Εικόνα:Μακιγιάζ ζόμπι

Μακιγιάζ νεκρού

Το μακιγιάζ αυτό απαιτεί πολύ χλωμό πρόσωπο και μελανιασμένα χαρακτηριστικά. Επομένως βάζουμε το πρόσωπο με λεπτό στρώμα make up σε λευκή απόχρωση ,τα μάγουλα σε γκριζα απόχρωση και τα χείλη σε γκρι-μπλε απόχρωση. Τέλος δημιουργούμε με σκία έντονους μαύρους κύκλους στα μάτια.[4]

Εικόνα:Μακιγιάζ νεκρού

Μακιγιάζ βρικόλακα

Τα μαλλιά θα πρέπει να είναι περιποιημένα, λαμπερά, απαλά και καλά χτενισμένα. Καλό είναι να τα ισιώσουμε χρησιμοποιώντας σίδερο μαλλιών ή να δημιουργήσουμε χαλαρές μπούκλες με ηλεκτρικό ψαλίδι στο τελείωμα. Αν το χρώμα των μαλλιών είναι πολύ σκούρο ή μαύρο, αυτό βοηθά ακόμα περισσότερο στο αποτέλεσμα. Το δέρμα πρέπει να είναι καθαρό, λείο, ματ και σε ψυχρό τόνο. Για να δώσουμε αυτόν τον τόνο χρησιμοποιούμε make up σε απόχρωση δύο τόνους πιο ανοιχτή από την απόχρωση της επιδερμίδας. Στα μάτια χρησιμοποιούμε κόκκινη ή μελιτζανί σκιά σε smokey στυλ, μαύρο eye liner και ψεύτικες βλεφαρίδες. Μπορούμε και σε αυτό το μακιγιάζ να χρησιμοποιήσουμε φακούς επαφής σε χρυσό, πολύ ανοιχτό μπλε χρώμα ή φακούς που δίνουν εφέ ματιών γάτας. Στα χείλη χρησιμοποιούμε κραγιόν σε βαθύ κόκκινο χρώμα, όμοιο με αυτό του αίματος. Τέλος προσθέτουμε τεχνητούς κυνόδοντες στα δόντια ή ολόκληρες οδοντοστοιχίες που είναι φτιαγμένες για το συγκεκριμένο εφέ και προσθέτουμε τεχνητό αίμα στα χείλη.[4]

Εικόνα:Μακιγιάζ βρικόλακα

Μακιγιάζ μάγισσας

Ο χαρακτήρας της μάγισσας σήμερα στις ταινίες παρουσιάζεται με δύο τρόπους. Τα κύρια όμως χαρακτηριστικά της μάγισσας είναι η μεγάλη γαμψή μύτη και οι έντονες κρεατοελιές σε διάφορα σημεία του προσώπου της. Μπορεί να είναι νέα αλλά προτιμάται η γερασμένη μάγισσα με έντονες ρυτίδες για πιο ανατριχιαστικό αποτέλεσμα. Στον πρώτο τρόπο το δέρμα είναι φυσικό. Τα μάτια μακιγιάρονται σκούρα κυρίως μαύρα με τεχνική smokey eyes. Πιο συχνά τα μαλλιά της είναι μαύρα άρα και τα φρύδια βάφονται ανάλογα. Τα χείλη χρωματίζονται σε σκούρες αποχρώσεις όπως βαθύ κόκκινο, σκούρο μπλε ή μαύρο. Στον δεύτερο τρόπο ο χαρακτήρας έχει πράσινο δέρμα και τα χείλη είναι και εδώ βαμμένα με σκούρα χρώματα. Συχνά μακιγιάρονται τα δόντια και τα νύχια ώστε να έχουν βρώμικη και απεριποίητη όψη.[4]

Εικόνα:Μακιγιάζ γερασμένης μάγισσας

Εικόνα:Μακιγιάζ πράσινης μάγισσας

Εικόνα: Μακιγιάζ σύγχρονης μάγισσας. Η Angelina Jolie στην ταινία Maleficent.

Μακιγιάζ κλόουν

Ο κλόουν μπορεί να είναι χαρούμενος ή λυπημένος. Είναι ένα μακιγιάζ πλούσιο σε χρώματα. Το δέρμα βάφεται σε λευκό χρώμα. Χρωματιστά γεωμετρικά σχήματα καλύπτουν την επιφάνεια των ματιών και γύρω από αυτήν ή χρωματίζονται μόνο τα φρύδια σε έντονο σχήμα και χρώμα. Εάν ο κλόουν ζητείται να δείχνει λυπημένος ζωγραφίζονται δάκρυα να κυλάνε από τα μάτια του. Έχει κόκκινη μύτη και τα ζυγωματικά μακιγιάρονται με δύο κόκκινους κύκλους. Όλη η επιφάνεια του στόματος βάφεται με ένα μεγάλο κόκκινο «χαμόγελο» ή αντίστοιχα με μεγάλα καθοδικά χείλη. Τέλος, απαραίτητο στοιχείο του χαρακτήρα αυτού αποτελεί η χρωματιστή περούκα.[4]

Εικόνα:Μακιγιάζ κλόουν

Εικόνα:Μακιγιάζ λυπημένου κλόουν

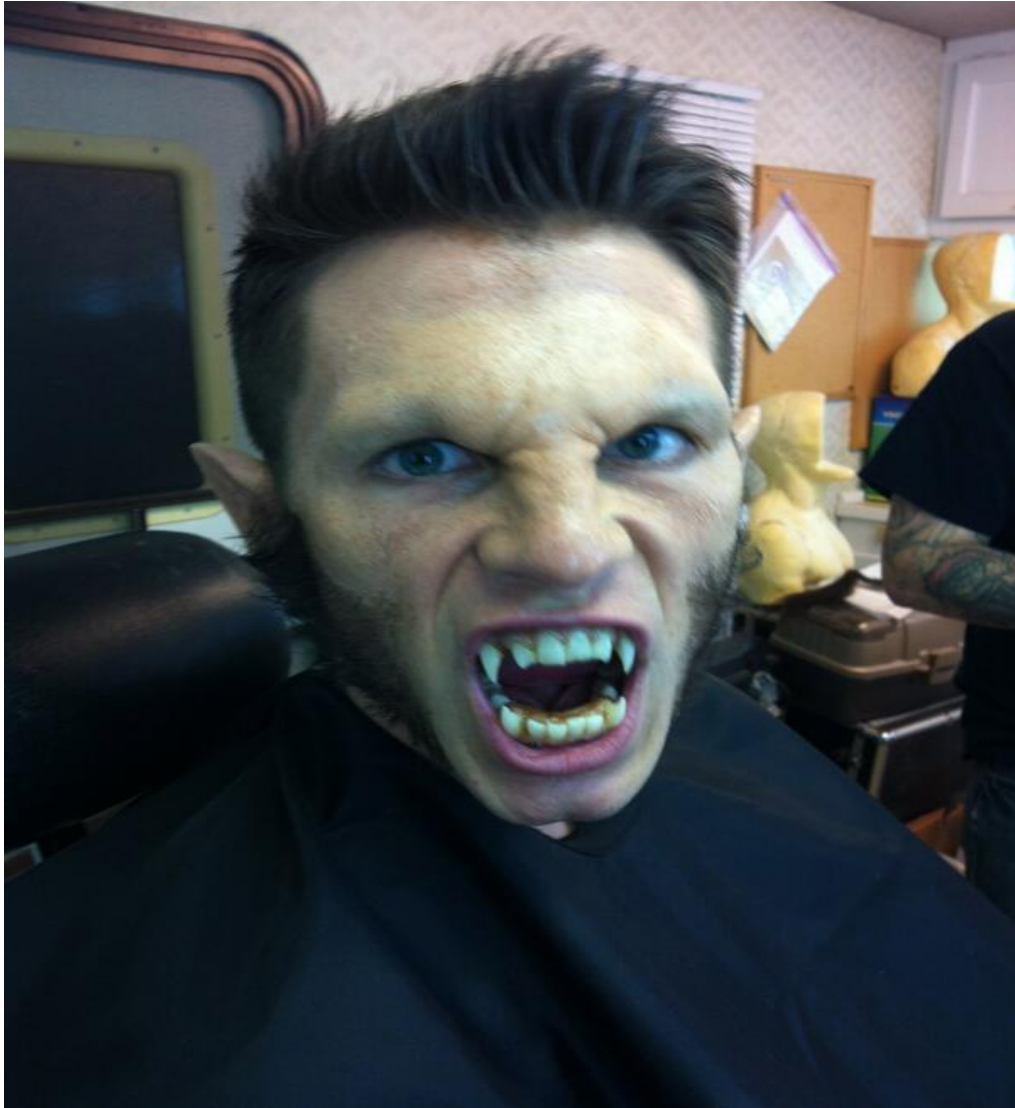
Μακιγιάζ λυκανθρώπου

Είναι ένα μακιγιάζ με έντονα σκληρά χαρακτηριστικά από προσθετικά υλικά που τελικά αλλάζει τελείως την εμφάνιση του προσώπου. Χρησιμοποιούνται πρόσθετες τρίχες για να δείξουν την μετάλλαξη ανθρωπού-λύκου τοποθετημένες σε διάφορα σημεία του προσώπου. Συχνά, ο ηθοποιός φοράει φακούς επαφής για να δείχνουν πιο μεγάλα τα μάτια. Τέλος προσθέτουμε τεχνητούς κυνόδοντες στα δόντια ή ολόκληρες οδοντοστοιχίες που είναι φτιαγμένες για το συγκεκριμένο εφέ. [4]

Εικόνα:Μακιγιάζ λυκάνθρωπου

Εικόνα:Μακιγιάζ λυκάνθρωπου του σήμερα

Ενδεικτικά παραδείγματα μακιγιάζ προσθετικών υλικών

Εικόνα: Μακιγιάζ για χαρακτήρα τέρατος στην τηλεοπτική σειρά Once upon a time.

Εικόνα: Μακιγιάζ μάγισσας της θάλασσας στην ταινία Ariel.

Εικόνα: Μακιγιάζ βασίλισσας της καρδιάς στην ταινία Alice in Wonderland.

5.5.Μακιγιάζ σώματος – Body painting

Οι πρώτες μορφές μακιγιάζ σώματος συναντώνται σε πρωτόγονους λαούς, οι οποίοι με αυτό τον τρόπο συνδύαζαν κάποια γεγονότα της ζωής τους ή το χρησιμοποιούσαν ως ένα τρόπο επικοινωνίας. Η ιστορία λέει ότι πολύ πριν από την εμφάνιση της γλώσσας και των λέξεων ο άνθρωπος ανακάλυψε τη ζωγραφική σώματος. Μια οπτική γλώσσα με συγκεκριμένες πολιτισμικές έννοιες. Με διάφορα χρώματα τα οποία μπορούσε να ανακαλύψει από τα φυτά, τα λουλούδια, από τα όστρακα, από διάφορα ορυκτά ζωγράφιζε το πρόσωπό του και το σώμα του προκειμένου να εκφράσει την ιδιαιτερότητά του αλλά και να καθορίσει τη θέση του στην ομάδα, να προσελκύσει το αντίθετο φύλο ή και να εκφοβίσει τους εχθρούς του κατά τις πολεμικές συμπλοκές. Η ζωγραφική στο σώμα δηλαδή το body painting είναι το δακτυλικό αποτύπωμα του πρωτόγονου ανθρώπου.

Εικόνα:Μακιγιάζ body painting

Στη σύγχρονη εποχή το body painting διατηρεί μόνο τον επικοινωνιακό χαρακτήρα του και χρησιμοποιείται σε συγκεκριμένο καλλιτεχνικό πλαίσιο. Βασικά στοιχεία αυτής της έκφρασης ζωγραφικής είναι να μεταφέρει το θεατή εκτός πραγματικότητας, να του εξάψει τη φαντασία, να τον παραπλανήσει και να δημιουργήσει ψευδαισθήσεις. Πολλές εφαρμογές γίνονται κυρίως στην τηλεόραση, τον κινηματογράφο, το θέατρο, τη φωτογραφία, τη διαφήμιση, σε περιπτώσεις που η ανάγκες του έργου απαιτούν την παραμόρφωση ενός σώματος ή την προσαρμογή του σε ένα σκηνικό.[8]

Εικόνα:Μακιγιάζ body painting

Σε καρναβαλικές εκδηλώσεις, ανά τον κόσμο, η ζωγραφική του σώματος συμπληρώνει τα εντυπωσιακά κοστούμια, συντελεί στη δημιουργία της γιορτινής ατμόσφαιρας και συμβάλλει στον ξέφρενο πανηγυρισμό των καρναβαλιστών και των θεατών. Κάθε χρόνο στην Αυστρία, διεξάγεται το Φεστιβάλ Body Painting με συμμετοχή πολλών αξιόλογων καλλιτεχνών και χιλιάδων επισκεπτών, για να θαυμάσουν τα εκπληκτικά έργα των συμμετεχόντων.

Εικόνα:Μακιγιάζ body painting

Ο κινηματογράφος, η τηλεόραση και πολλά shows χρησιμοποιούν μοντέλα με ζωγραφική σώματος ή προσώπου για πιο θεαματική και εντυπωσιακή παράσταση. Το body painting εφαρμόζεται σε όλο το σώμα ή σε ένα μόνο μέρος του ανάλογα με την ιδέα, το ρόλο, το χαρακτήρα που πρέπει να αποτυπωθεί. Συχνά χρησιμοποιείται για να δώσει τη ψευδαίσθηση ρούχων σε ένα γυμνό σώμα και για να αναπαραστήσει τη μορφή ενός ζώου, με τη βοήθεια προσθετικών υλικών τις περισσότερες φορές. Επίσης, το body painting δίνει τη δυνατότητα της δημιουργίας της εικόνας ενός άψυχου αντικειμένου από ανθρώπινα σώματα καθώς και τη δυνατότητα σε έναν άνθρωπο να γίνει κομμάτι ενός φόντου, όταν μεταφέρονται πάνω στο σώμα οι χρωματισμοί και τα σχήματα από το περιβάλλον μέσα στο οποίο το σώμα αυτό είναι

τοποθετημένο. Με διάφορες στάσεις το σώμα μπορεί να μειώσει ή να αυξήσει τις πραγματικές του διαστάσεις. Τέλος, δίνεται η δυνατότητα να αποκρυφτεί ή να εμφανιστεί ένα ανθρώπινο μέλος, ώστε να αξιοποιηθεί κατάλληλα η καινούρια μορφή.

Εικόνα:Μακιγιάζ body painting

Υπάρχει μεγάλη ποικιλία υλικών για να προσεγγίσει κάποιος το body painting και ανάλογα μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα, αν συγκριθούν μεταξύ τους.

Μαρκαδόροι: Είναι οικονομικοί, ασφαλείς αλλά χρονοβόροι. Είναι εύχρηστοι για μικρές περιοχές και για τις διαχωχιστικές γραμμές των σχεδίων.

Αερογράφος: Άριστο μέσο, ασφαλές, εύελικο και γρήγορο, έχει μεγαλύτερο κόστος.

Ακρυλικά χρώματα υφασμάτων: Είναι πολύ πρακτικά, έχουν υπέροχη εμφάνιση, είναι ασφαλή και ψεκάζονται με τον αερογράφο.

Υγρό λάτεξ: Έχει εντυπωσιακά αποτελέσματα, είναι εύελικο υλικό και έχει πολλές δυνατότητες εφαρμογής.

Τέμπερα: Είναι οικονομική, έχει όμορφο αποτέλεσμα όταν είναι υγρή, αλλά έχει πολύ κακή απόδοση όταν στεγνώνει, κάνει ρωγμές, τρίβεται και λερώνει.

Οι τεχνικές body painting ποικίλουν και πρέπει να αναζητούνται νέες, ώστε να παρέχεται το πιο όμορφο και δημιουργικό αποτέλεσμα σε εύλογο χρόνο. Δεν είναι ασυνήθιστο η εφαρμογή ενός θέματος στο ολόσωμο body painting να διαρκεί μέχρι 10-12 ώρες.[11]

Εικόνα:Μακιγιάζ body painting

Εικόνα:Μακιγιάζ body painting

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ακούγοντας την λέξη <μακιγιάζ> , και συγκεκριμένα γνωρίζοντας όλα αυτά τα προϊόντα που για να πραγματοποιηθεί ένα μακιγιάζ , ο κάθε άνθρωπος θα μπορούσε να σκεφτεί ότι πριν από πολλά χρόνια , το κάθε άτομο, και ειδικά η γυναίκα, ήταν απεριποίητοι. Η ιστορική αναδρομή της πτυχιακής μας εργασίας, μας δείχνει ότι όχι μόνο ήταν περιποιημένοι, αλλά ήταν πολύ εφευρετικοί, τόσο στ κομμάτι του προσωπικού τους καλλωπισμού, όσο και στο κομμάτι του θεατρικού καλλωπισμού, καθώς μέσα από διάφορα πράγματα (φυτά) ανακαλύπτανε ποικίλα χρώματα για διαφορετικές ιδιότητες, σύμφωνα με την δικιά τους έννοια 'όμορφο'.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο άνθρωπος πέρα από την ανάγκη του καλλωπισμού, δηλαδή της περιποίησης ώστε να γίνεται πιο ελκυστικός και πιο εμφανίσιμος, έχει την ανάγκη της εξέλιξης στον τομέα της αισθητικής. Εξέλιξη, η οποία ξεκίνησε πολλά χρόνια πριν, και σίγουρα δεν έχει σταματήσει ακόμα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εν κατακλείδι, φτάνουμε στο συμπέρασμα ότι ο ηθοποιός δεν μαθαίνει και ερμηνεύει απλά τα λόγια του συγγραφέα. Ο ηθοποιός «απαιτείται» να παραδίδει την «ψυχή» του στο κοινό, να τσαλακώνεται, να «παραμορφώνεται» χωρίς να τον νοιάζει η εξωτερική του εμφάνιση, με σκοπό να το διασκεδάσει, να προβληματίζει αλλά ακόμα και να συγκινεί.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση

- [1] Hartnoll , P. 1968. The Theatre: A Concise History (World of Art). Thames & Hudson
- [2] Blume , H.D. 1978. Εισαγωγή στο αρχαίο θέατρο. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης
- [3] Swinfield ,R. 1997. Period make-up for stage. Betterway Books
- [4] Baygam ,L. 1982. Make-up for theatre,film & television. Drama Pub
- [5] Delamar, P. 1995. The complete make-up artist.Macmillan
- [6] Baker, P.1993. Wings & Make-up for theatre,television and film. Butterworth-Heineman.Oxford
- [7] Metzikoφ, G. 2007.Costume Design.Φιλιππότη
- [8] Vinther, J. 2002. Special Effects Make-up. Great Britain: Premo of Nygade
- [9] Debreceni, T. 2009. Special Make-up Effects for Stage & Screen: Making and Applying Prosthetics. China: Elsevier Inc.

Ελληνική

- [10] Φωτόπουλος, Δ. 1986. Ενδυμολογία στο ελληνικό θέατρο.Εμπορική τράπεζα ελλάδος
- [11] Τσιγωνία, Α.-Μικελάτου, Ε. 2010.Μακιγιάζ παραστατικών τεχνών.Δεσμός
- [12] Σαββίδου, Α.2008. Μορφολογία-Ιδιομορφίες προσώπου.Τμήμα εκδόσεων Α.Τ.Ε.Ι. θεσσαλονίκης
- [13] Σαββίδου, Α.2001. Σημειώσεις Χρώμα στο μακιγιάζ. Τμήμα εκδόσεων Α.Τ.Ε.Ι. θεσσαλονίκης